

VESTNIK

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA POMURJE

Srečanje v Rakičanu

V nedeljo je več kot 500 mladincev in odraslih prisostvovalo srečanju mladih kmetijskih proizvajalcev v Rakičanu. Praznovanju mladine soboške občine so prisostvovali med drugimi tudi org. sekretar OK ZKS Murska Sobota Ivan Grimšič in predsednik Obč. komiteja LMS Marijbor-center.

Zborovanje, ki se je začelo že predpoldne, je otvoril predsednik Obč. komiteja LMS M. Sobota Peter Gumilar, nakar je Stefan Antalič spregovoril o nalogah in vlogi mladine v kmetijski proizvodnji. Po kulturnem programu — v njem so sodelovali recitatorji in pevci iz gimnazije in učiteljica, tamburaški zbor ESS, gojenci Glasbene šole iz Murske Sobotice ter cimbani iz otroškega vrta v Rakičanu — je sledilo tekmovanje v ročni košnji in v košnji s traktorji.

Tekme so bile zelo zanimive kljub veliki vročini in visoki travi. V ročni košnji je zmagal Franc Györek iz sekcije mladih zadrugnikov iz Rakičana. Drugo mesto je zasedel Franc Rezar, prav tako iz Rakičana. Tretje mesto je dosegel Franc Vereš iz aktiva LMS Moščanci. Lep uspeh pa je dosegel 13-letni Alexander Fartelj iz aktiva LMS Sebeborci, ki je prispel četrta na

cilj. Med traktoristi sta bila najboljša Bela Ivanič in Feliks Rodi iz KZ Murska Sobota, ki sta prispela na cilj pred

V ročni košnji je zmagal F. Györek (Rakičan). Na sliki zgoraj: Bela Ivanič — prvi v košnji s traktorjem.

Francem Holsedlom iz KZ Cankova.

Po zaključnem tekmovanju so zmagovalci prejeli diplome in lepe nagrade, nakar je sledilo zabavno popoldne pri združenem domu v Rakičanu.

Občinska konferenca SZDL v Gornji Radgoni

VEČJA SKRIB ZA DRUŽBENE SLUŽBE

Prejšnji četrtek je Občinski odbor SZDL Gornja Radgona sklical konferenco občinske organizacije Socialistične zveze z namenom, da se predstavniki raznih gospodarskih, družbenih in političnih organizacij pogovorijo o vseh problemih, ki se pojavljajo v zvezi z uvajanjem novega gospodarskega sistema. Posvetovanja so se med drugimi udeležili tudi zvezni ljudski poslanec Ivan Kreft, sekretar OK ZKS Murska Sobota Ivan Ros in sekretar Obč. ZKS G. Radgona Edo Kranjčević. Uvodnemu poročilu predsednice občinskega odbora SZDL Marije Levarjeve so sledila poročila predsednikov posameznih komisij pri občinskem odboru SZDL.

Iz poročil in razprave je bilo sklepati, da v pogojih novega gospodarskega sistema prav vodilni ljudje ne vidijo iz okvirov svojega podjetja. Premalo skrbijo za šolstvo, zdravstvo, štipendiranje kadrov, komunalno dejavnost itd. Podjetja so tudi zelo malo naredila za splošno izobraževa-

nje svojih delavcev na delovnih mestih, razen v Zdravilišču Slatina Radenci, kjer je edini center za izobraževanje delavcev v radgonski občini. Tudi formiranje ekonomskih enot še nekateri vedno jemljejo zgolj kot formalno obliko samoupravljanja. Nekoliko več so naredili v Radencih, kjer so že prenesli vrsto pristojnosti centralnega delavskega sveta na obratne delavske svete. Tu pripravljajo tudi novi pravilnik delitve dohodka, ki bo temeljil na sistemu točkovanja in onemogočil linearno razdeljevanje osebnih dohodkov. Delegati so se med drugim zavzemali za boljše obveščanje v kolektivih in za organizacijo raznih občasnih seminarjev in tečajev za članice organov samouprave gospodarskih organizacij.

Komisija za kmetijstvo je bila mnenja, da bo potrebno v vseh kmetijskih organizacijah radgonske občine več razprav o novih predpisih v gospodarstvu z ozirom na formiranje ekonomskih oziroma poslovnih enot. V kmetijskih organizacijah bo potrebno tudi

Sekretar obč. komiteja ZKS Edo Kranjčević je govoril na konferenci o odnosih med podjetji in komun.

tejskimi kolektivi. Pereč problem v radgonski občini je še vedno občutno pomanjkanje prosvetnih delavcev. V razpravi so se tudi zavzemali za to, da bi morali šolski upravitelji, ki so oproščeni obveznega poučevanja na večjih šolah, nuditi učiteljem več pomoči pri vseh učno-vzgojnih metodah reformirane šole.

Glede zdravstva so bili delegati posvetovanja mnenja, da bo v bodoče predvsem potrebno skrbeti za enakomeren razvoj zdravstvene službe v vsej občini. Zavzeli so se tudi za ustanovitev skupnega investicijskega sklada za zdravstveno službo in za ustanovitev obratnih ambulanz na Vinogradniških gospodarstvih Kapela in G. Radgona ter v Zdravilišču Slatina Radenci. Udeleženci posvetovanja so namenili precejšen del razprave tudi odnosom gospodarskih organizacij do komunne v luči novega gospodarskega sistema.

NOVE NALOGE V NOVIH POGOJIH

V preteklem tednu so občinski komiteji Zveze komunistov obširno in podrobno razpravljali o nalogah pri izvajanju novih gospodarskih predpisov. V vseh občinah so ugotovili, da se bodo pri tem porajali številni problemi, ki jih ne bo mogoče reševati le v okviru posameznega podjetja, niti v okviru posamezne komunne.

Na seji Občinskega komiteja ZKS Murska Sobota so člani komiteja predvsem opozarjali, da zaradi novih predpisov o kreditih marsikatero investicije ne bodo izvedene, kar bo pomenilo, da tudi v prihodnjih petih letih ne bo dosežena planirana proizvodnja.

Vzporedno s tem so tudi ugotavljali, da so doslej planirane investicije preveč pogosto temeljele na sredstvih, ki bi jih naj dala zveza ali republika. Če ta predvidevanja niso bila uresničena, pa je bilo takoj opaziti izpad. Neizkoriščenost na ostala tudi lastna sredstva, ki so jih podjetja namenila za investiranje. V okviru novih pogojev postaja vse bolj aktualno združevanje sredstev, za kar pa pri delovnih kolektivih ni pravega razumevanja. Z združenimi sredstvi bi namreč sicer počasneje, toda s primerno izdelanim vrstnim redom investicijskega vlaganja lahko zgradili predvidene objekte.

V Ljutomeru so na seji obč. komiteja ZKS ugotavljali, da se ekonomske enote v posameznih podjetjih vse prepčasi organizirajo. V večini primerov se s tem ukvarjajo le strokovni kadri, premalo pa o tem razpravljajo subjektivne sile. Zato so na seji sklenili, da bodo pri reševanju teh problemov nudile vso pomoč komisije pri Obč. SZDL, Obč. LO in ObSS.

Na seji Obč. komiteja v G. Radgoni pa so ugotavljali, da je proizvodnja na isti ravni kot lani, razen v »Mizarstvu-Črnci-Apače. Nekaj izpada je tudi v gradbeništvu. Osebnih dohodki so se sicer v prvih štirih mesecih letos nekoliko dvignili, vendar so še daleč izpod republiškega povprečja. Vzrok za to je iskati v neizpolnjenih sistemih nagrajevanja. Odločno pa so bili proti linearnemu zviševanju osebnih dohodkov. Ko so govorili o investicijah, so bili mnenja, da bodo le-te morali o-

mejiti samo na »Elrad« in trgovsko podjetje »Sloga«.

V Beltincih so ugotovili, da v zvezi s stabilizacijo ne bodo prizadeti, razen zaradi omejitve proračunskih sredstev. Sredstva bo potrebno zagotoviti za gradnjo zdravstvene postaje, avtomehanične delavnice in za obrat za izdelavo vate. V novem obratu za izdelavo vate bo zaposlenih okrog 50 ljudi, ki bodo ustvarili letno za okrog 200 milijonov dinarjev bruto dohodka. Nova tovarna bo obrat tovarne perila in pletenin »Mura«, ki bo dala na razpolago tudi obratna sredstva, tehnični in strokovni kader.

V petrovsko-šalovski občini je nastalo zaradi novih gospodarskih ukrepov največ problemov pri gradnji šole, zdravstvenega doma in v gradbenem podjetju »Remont«. Na seji obč. komiteja ZKS so sklenili, da bodo pripravili sestanke v vseh podjetjih in se

(Nadaljevanje na 2. strani)

slej ko prej urediti vprašanje nagrajevanja, saj je znano, da kmetijski delavci še vedno dobivajo manjše osebne prejemke kot delavci v industriji. Predvsem pa bo morala KZ v G. Radgoni dati prednost kmetijski proizvodnji in šele nato skrbeti za odkup.

Komisija za šolstvo je ugotovila, da je med nekaterimi prosvetnimi delavci še vedno opaziti idejno dvočlono. Več bo potrebno narediti tudi pri ideološki vzgoji šolske mladine, pri čemer bodo morali prav šolski odbori odigrati pomembno vlogo. Več pozornosti je treba posvetiti tudi šolskim in razrednim skupnostim ter vsestranskemu razvoju družbenega upravljanja v šolstvu. Nekateri udeleženci posvetovanja so menili, da šolski odbori premalo analizirajo poučevanje v šoli, ker rajši rešujejo razne gospodarske in materialne probleme šole. Uspehi pa so se pokazali povsod tam, kjer so starši tesneje sodelovali z uč-

TRDNA VEZ MED ROJAKI NA TUJEM IN DOMOVINO

Podružnica Slovenske izseljenske matice v Murski Soboti ima že nekaj let tesne stike z našimi izseljenci. Vsako leto pripravi tradicionalni sprejem s krajšim kulturnim programom in s pogostitvijo. Letos predvidevajo takšen sprejem, ko bo prišlo v Pomurje največ izseljencev. Prvi izseljenci že prihajajo k nam, vendar posamično.

Pričakujemo pa večjo skupino izseljencev iz Južne Amerike, ki bodo tokrat prišli prvič po osvoboditvi v svojo staro domovino. Letos je podružnica Slovenske izseljenske matice v Murski Soboti navezala tudi tesnejše stike z Društvom prekmurskih izseljencev v Urugvaj. To društvo ima v Montevideu razgibano kulturno življenje. V teh dneh bo podružnica v Murski Soboti poslala temu društvu fotomaterial in nekaj tiska o Pomurju.

V dneh od 1. do 7. julija bodo proslave tradicionalnega izseljenskega tedna. Osrednja proslava izseljenskega tedna bo letos v Sloveniji 3., 4. in 5. julija in to v Ljubljani, Postojni in na Bledu. Gostiteljica bo Slovenska izseljenska matica. S temi proslavami želi izseljenske matice Jugoslavije poudariti trdne rodoljubne vezi med jugoslovanskimi izseljenci in njihovo rojstno domovino ter hvalno priznanje za vso moralno in gmotno pomoč, ki so jo nudili jugoslovanskim narodom med NOB in v povojni graditvi.

Letošnje prireditve bodo še posebno slovesne, saj praznujejo jugoslovanski narodi 20-

letnico upora, Slovenska izseljenska matica pa tudi 10-letnico svojega obstoja. Zato bo osrednja proslava izseljenskega tedna združena s praznovanjem Dneva borcev — 4. julija. V okviru izseljenskega tedna bodo izseljenske matice Jugoslavije tudi organizirale krožna potovanja po Jugoslaviji in sicer tako, da se bodo vsi izletniki sestali na osrednjih prireditvah v Sloveniji. Zato Slovenska izseljenska matica vabi vse rojake, ki so na

obisku v domovini, da se v čimvečjem številu udeležijo proslavi izseljenskega tedna, da bo tem lepše odjeknila skupna bratska beseda v Jugoslaviji in ob toj po svetu, kjer žive naši rojaki.

S tem v zvezi smo obiskali predsednika Slovenske izseljenske matice Ivana Regenta, ki je na zdraviljenju v Zdravilišču Slatina Radenci. Ivan Regent nam je v razgovoru o delu Slovenske izseljenske matice med drugim povedal takole:

»Glavno delo in namen Slovenske izseljenske matice je v tem, da organiziramo kolikor mogoče več kulturnih stikov z našimi izseljenci bodisi v prekoocenskih deželah, kakor tudi v Evropi. Delamo torej predvsem na tem, da bi

obisku v domovini, da se v čimvečjem številu udeležijo proslavi izseljenskega tedna, da bo tem lepše odjeknila skupna bratska beseda v Jugoslaviji in ob toj po svetu, kjer žive naši rojaki.

S tem v zvezi smo obiskali predsednika Slovenske izseljenske matice Ivana Regenta, ki je na zdraviljenju v Zdravilišču Slatina Radenci. Ivan Regent nam je v razgovoru o delu Slovenske izseljenske matice med drugim povedal takole:

»Glavno delo in namen Slovenske izseljenske matice je v tem, da organiziramo kolikor mogoče več kulturnih stikov z našimi izseljenci bodisi v prekoocenskih deželah, kakor tudi v Evropi. Delamo torej predvsem na tem, da bi

(Nadaljevanje na 2. strani)

Ob letošnjem prazniku lendavske občine POMEMBEN NADALJNI RAZVOJ INDUSTRIJE

Kadar razpravljajo v Lendavi merodajni činitelji o nadaljnjem razvoju industrije v občini, omenjajo predvsem predelavo plina v metanol in formaldehid, ta pa naj bi služil za izdelovanje raznih kemičnih snovi. To je ena najvažnejših smeri nadaljnega razvoja industrije, saj je znano, da bodo vrtna dela pri Proizvodnji nafte slej ko prej prenehala.

Dalje omenjajo v Lendavi razvoj kovinske industrije. Tu so trije obrati — Mehanika, strojne delavnice Proizvodnje

nafte in Plinarna — od katerih bo vsak v perspektivi ustvarjal letno 1 milijardo dinarjev celotnega dohodka.

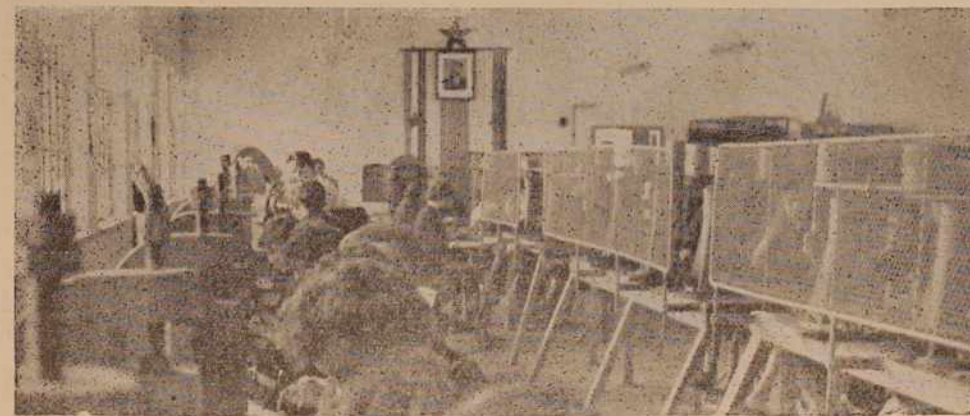
Nato je v Lendavi še Tovarna dežnikov, ki sodi v tekstilno stroko, naposled pa omenjajo tudi predelavo hlo-

vine. Kar zadeva Planiko v Turnišču, je ustvaril ta obrat lani skoraj 300 milijonov dinarjev celotnega dohodka, letošnji načrt pa predvideva 480 milijonov dinarjev. Pomembno je dalje, da si je pridobil turniški kolektiv že določene izkušnje, zboljšala pa se je tudi kakovost izdelkov. Vse izdelke sproti prodajo na tržišču, nekaterih vrst čevljev pa ne morejo v zadostni količini niti izdelati.

PRIPRAVE ZA GRADNJO TOVARNE METANOLA

Vsi politični in gospodarski činitelji v Lendavi sodijo, da je treba vse omenjene utrjevati in razvijati, hkrati pa zboljšati sestav kapitala in kakovost izdelkov ter uvajati mehanizacijo dela, v kolikor bodo sredstva to dopuščala. V razgovoru z načelnikom Oddelka za gospodarstvo pri Občinskem ljudskem odboru v Lendavi, tov. Jožetom Hajdinjakom smo zvedeli, da je Proizvodnja nafte, ki je največje

(Nadaljevanje na 4. strani)

Med delom v novi hali lendavske »Mehanike«

VREMENSKA NAPOVED ZA ČAS od 22. junija do 2. julija Padavine z ohladitvijo pričakujemo okrog 22. junija in okrog 1. julija, a med 25. in 27. junijem pogostne krajevne nevihte. V ostalem bo lepo vreme.

PREMALO SPOSOBNIH KADROV

Podjetje 'Zica' v Ljutomeru bi lahko uvrstili med industrijska podjetja z ugodnimi pogoji hitrejšega razvoja, če bi bilo notranje organizacijsko utrjeno. To so ugotavljali v razpravi komisije za industrijo na konferenci občinske organizacije SZDL v Ljutomeru. Podjetje namreč sploh nima izračunov za rentabilnost, ravno tako je precej občutno premajhno proučevanje plasiranja posameznih proizvodov. To pa ima za posledico, da so skladišča napolnjena s proizvodi, za katere ni povpraševanja.

Kakor so dalje ugotavljali, je teh neurejenih razmer krivo zlasti prebogost menjavne vodilnih uslužbencev in njihova premajhna strokovna in politična sposobnost. Nekatere notranje proizvodne probleme bi sicer lahko reševal strokovni kolegij, vendar ta ne obstaja.

Med ostalimi industrijskim podjetji so v razpravi posvetili največjo pozornost tovarni usnja. Ta je v rekonstrukciji in ima precej neizkoriščenih prostorov. Stari stroji pa onemogočajo, da bi se podjetje lahko še naprej uveljavljalo v izvozu proizvodov. Na konferenci so za tem nakazali tudi potrebo po kontroli kož, ki jih iztovarjajo iz ladij, saj so te pogosto nekvadratne. Veliko pozornost pa so v tej komisiji posvetili uveljavljanju novih gospodarskih predpisov. Kritizirali so tudi ukrepe nekaterih podjetij, ki so brez proučevanja in zakonite podlage povečale tarifne postavke.

Komisija za obrt in komunalo je uveljavila proučila stanje v posameznih podjetjih, ter ugotovila, da so letos domača vsa podjetja močno povečala proizvodnjo, vendar še v precejšnji meri na račun povečanega števila zaposlenih. Precejšen del razprave so za tem posvetili lastnosti obrti, ki je na vseh skoraj izumrla. Dejstvo, da je v Ljutomeru samo e-

na šivilja z obrtnimi dovoljenjem, dokazuje, da so postavljeni pogoji za razvoj šumarstva. Ravno zato so poudarili, naj Konfederacija čimprej odpre oddelke za sivanje po meri, krajevni odbori pa vsega pa naj bi se povezali s kmetijskimi združenji, ki so skupaj skupno zasnovati najujnejše uslužnostne obrtne delavnice.

Komisija za kmetijstvo je obravnavala zlasti odnose med kmetijskimi združenji in VG. Razpravljali pa so tudi o tem, ali naj bi bil strojni park samostojna enota, ali naj bi jo pridružili poljedelci. Ker sta obe enoti med seboj tesno povezani, so se odločili za skupno enoto.

Medtem ko je komisija za šolska vprašanja obravnavala prečo šolsko problematiko: pomanjkanje učiteljev, stanovanj ter premajhno prizadevnost šolskih od-

borov, so v komisiji za zdravstvo in socialno varstvo ugotovili, da je v občini premalo zdravstvenega osebja in da se ga iz tega območja tudi malo stipendira. Precejšnjo potrebo so nakazali po ustanovitvi pomožne zdravstvene ambulante v Bučkoveh. Ta bi bila nujna posebno se zato, ker tam ugotavljajo velik odstotek umrjivosti otrok. Težave imajo tudi z babicami. Iz občine bosta v kratkem odšli kar dve. Babica iz Razkirzja bo šla na drugo službeno mesto, babica v Bučkoveh pa v pokoj. V razpravi so poudarili tudi potrebo po večji zdravstveni zaščiti v podjetjih ter ustanovitvi socialno kadrovske službe, zlasti v večjih podjetjih.

-ko

Slovesnosti ob 20. obletnici vstaje

v soboški občini

V soboški občini se vneto pripravljajo za praznovanje 20. obletnice vstaje. Osrednja občinska proslava bo na Dan borca. Ze na večer pred praznikom bodo odsle iz raznih krajev številne partizanske patrole, ki bodo hodile po poteh bivših borcev. Posebna patrola bo odšla izpred Brummove hiše v Murski Soboti do Vaneč, t. j. po poti, po kateri so hodili partizani 17. oktobra 1944. V tej patroli bodo sodelovali bivši borci in program. Poveljstvo odreda predvojske vzgoje bo s četo mladincev tega odreda izvedlo napad na hišo, v kateri so se 1. 1944 zadrževali partizani. Naslednjega dne bo športni program, skupno kosilo in rajanje.

Na mestu, kjer se bo odvijal celotni spored na Vaneči, bodo pripadniki taborniške organizacije pripravili šotore in vse ostalo za sprejem patrol. Tam bo zvečer tudi kresovanje, ognjem in kulturni program. Poveljstvo odreda predvojske vzgoje bo s četo mladincev tega odreda izvedlo napad na hišo, v kateri so se 1. 1944 zadrževali partizani. Naslednjega dne bo športni program, skupno kosilo in rajanje.

Ze v nedeljo 2. julija bodo v Murski Soboti razna tekmovalna v čast praznika. Občinski strelski odbor je pripravil tekmovalna strelskih dručin. V ponedeljek 3. julija popoldne bo odkritje spomenike plosče revolucionarju Aliju Kardosu. V glavnem programu na Vaneči istega dne bodo sodelovali dijaki Glasbene šole v Murski Soboti in šolski pevski zbori. O pomenu praznovanja pa bo govoril predsednik občinskega odbo-

ra SZDL in prvoborec tov. Rudi Rapi-Savo.

V čast 22. julija, Dneva vstaje slovenskega naroda, bo v Murski Soboti slavnostna akademija, razstava slik iz NOB in razstava, ki bo ponazorila razvoj v občini od predvojnih dni do danes. Na večer pred 22. julijem bo v Ljubljani osrednja proslava, udeležilo pa se je bo iz soboske občine okoli 5000 ljudi. Posebni vlak bo odpeljal iz Murske Soboti 21. julija ob 12. uri. Prijave že zbirajo krajevne organizacije SZDL in sindikalne podružnice.

F. S.

Nasvidenje jeseni!

Predčerašnjim so se zaprla vrata vseh šol tudi v Pomurju. Veselih obrazov so odhajali otroci domov, kot vidimo na naši sliki. Učenci soboške osemletke so imeli svečan zaključek šolskega leta v nedeljo. Predpoldne je bila otvoritev razstave likovnih del učencev, popoldne pa so bila na sporedu medrazredna tekmovanja v športnih disciplinah in igrah. O svečanih zaključkih šole nam poročajo tudi iz drugih krajev Pomurja z geslom: »Nasvidenje jeseni!»

Zaključne svečanosti na gimnaziji in učiteljsišu v M. Soboti so bile minuli teden v četrtek. Šolska skupnost je imela svečano zborovanje z razdelitvijo nagrad. Za zaključek je bila proslava s pestrim sporedom.

Vež med rojaki na tujem in domovino

(Nadaljevanje s 1. strani) pri naših izseljencih ohranili živ čut do stare domovine. Za-

Ivan Regent (Foto Bračko)

to jim tudi v naših publikacijah — v Rodni grudi in Slovenskem izseljenskem koledarju — nudimo vse, kar je mogoče, da bi jih seznanili z domačo stvarnostjo. O naši narodnoosvobodilni borbi pa objavlja glasilo Slovenske narodne podporne jednote »Prosveta« v Chicagu že dolgo časa članke uredništva samega ali pa članke dopisnika iz Clevelanda G. Šabca. V evropske in tudi v čezoceanske dežele pošiljamo razne pevске in dramske skupine. Tako je na primer lani gostoval v Nemčiji Mariborski komorni pevski zbor pod vodstvom tov. Kuneja. V evropskih deželah je gostoval tudi Slovenski oktet in drugi. Taka gostovanja organiziramo s pomočjo matice ali pa jih organizirajo izseljenska društva sama. V veliko pomoč matici je tudi to, da naše izseljence ob raznih priložnostih obiskujejo naši politični voditelji, ko se mudijo v tujini. Tako je na primer obiskal lani v Latinski Ameriki naše izseljence Boris Kraigher, letos pa v ZDA Vida Tomšičeva in Lidija Sentjurčeva. Izseljenska matica omogoča določeno število sinov naših izseljencev tudi študij v Jugoslaviji.

V Sloveniji imamo več podružnic Izseljenske matice, ki nam zlasti pomagajo v mesicah, ko pridejo na obisk naši izseljenci. Povedati pa moramo, da bi ta pomoč morala biti zlasti pri nekaterih podružnicah večja. Ob priliki, ko ima letos Slovenska izseljenska matica nalogo organizirati vsa-

koletni tradicionalni Izseljenski teden, bi nam morale še posebej pomagati vse naše podružnice in vse kulturne ustanove. Prav tako bi morali posvetiti vso skrb tudi našim izseljencem in tudi gostom iz drugih republik, ki bodo obiskali Slovenijo v dneh Izseljenskega tedna. R. Jaušovec

Za ponedeljek, dne 28. junija je sklicano zasedanje Ljudske skupščine Ljudske republike Slovenije. Čeprav bo tokrat na dnevnem redu razprava in sklepanje o posameznih zakonskih predlogih (na primer predlog zakona o prispevku za pospeševanje gozdov v državljanski lastini), predlog zakona o žičnicah; o spremembi 21. člena zakona o agrarni reformi in kolektivizaciji; zakon o urbanistični inspekciji; o ustanovitvi pedagoške akademije v Mariboru; spremembah zakona v območju okraj in občin LRS itd.), bo nedvomno v središču pozornosti poročilo o gibanju gospodarstva v LRS v razdobju od 1. januarja do 30. aprila letos. O tem poročilu in seveda tudi o zakonskih predlogih so te dni že razpravljali posamezni skupščinski odbori.

Zakaj predvidevamo, da bo v ospredju predvsem razprava o poročilu, kako se je gibal gospodarstvo v omenjenem obdobju? Gre namreč za to, da je moč v doseganem obdobju opaziti nekatere pojave v gibanju gospodarstva, ki lahko povzročijo večje neskladnosti, kot smo jih že poznali v doseganem obdobju, če se ne bi v bodoče izogibali doseganji slabosti in svoje delo, ravnanje in sklepe prilagodili tako, da bodo uresničeni smeteli, ki naj uspešno tako razvoj gospodarstva v celoti kot razvoj življenjske ravni.

Spremembe v gospodarskem sistemu, ki smo jih letos uvedli, to je sprememba razmerij v cenah, devizna reforma, in nov način delitve dohodka, gospodarskih organizacij, zahtevajo določeno vsklajenost med proizvodnjo in potrošnjo. Le tako namreč lahko pridejo vse družbene in ekonomske prednosti novega sistema do izra-

deno stopnjo rasti (11 odst.), vendar v glavnem zaradi visokega povečanja proizvodnje električne energije (za 39 odst.) Padec proizvodnje v aprilu, težkoče pri skrbi s surovinami, zlasti iz uvoza za ter dosežani odnos podjetij do lastnih obratnih sredstev opozarjajo, da se uspešno proizvodnja zmanjšati, če delovni kolektivni ne bodo vlagali vse napore za zvišanje proizvodnje, zlasti pa za racionalne uporabe razpoložljivih sredstev. Nasprotno pa se vse oblike potrošnje gibljejo iznad ravnih proizvodnje. To velja posebno za investicije v osnovna sredstva, (k iso za 24 odst. večje kakor v istem obdobju lani, čeprav družbeni plan predvideva le 3-odstotno stopnjo povečanja). Pri tem je značilno, da je stopnja vlaganja v osnovna sredstva tako visoka zaradi izredno velikega povečanja iz decentraliziranih virov, ki znaša 36 odst.

Iz podatkov o gibanju gospodarstva izhaja, je rečeno v poročilu, da se razpoložljiva sredstva tudi v LR Sloveniji uporabljajo enako kot v jugoslovanskem merilu predvsem za povečanje osebnih dohodkov, splošne potrošnje in vlaganja v osnovna sredstva, premalo pa za povečanje zalog in rezerv, ki so nujno potrebne za stabilen razvoj gospodarstva. Zaradi tega na eni strani primanjkuje obratnih sredstev, na drugi strani pa se povečujejo vse oblike potrošnje, ne glede na raven proizvodnje in proizvodnosti dela.

Pri oceni gibanja gospodarstva v prvih štirih mesecih letos je treba upoštevati, da je v tem obdobju v bistvu deloval še stari gospodarski sistem in da so negativne tendence na trgu v veliki meri še posledica delovanja tega sistema.

Neodložljive naloge

za. Do izraza pa bodo lahko prisle v pogojih stabiliziranega tržišča. Prav zato je bilo že v jeseni, predvsem pa v začetku leta rešeno, da je treba povečati obseg proizvodnje in storitev na vseh področjih, zagotoviti nadaljnje narastanje izvoza. V skladu z visjo produktivnostjo dela in večjo proizvodnjo naj bi narasla realna osebna potrošnja, posebno delavcev in uslužbencev. V tem času bi si morali prizadevati za nadaljnjo gradnjo in izpolnjevanje socialističnih gospodarskih odnosov in gospodarskega sistema ter tako ustvariti objektivnejša merila za poslovno dejavnost gospodarskih organizacij in drugih organov.

V našem listu smo že spregovorili o ugotovitvah Sekretariata ZIS za splošne gospodarske zadeve, katene neskladnosti so se pokazale v doseganem obdobju v merilu vse države. V poročilu o gibanju gospodarstva v LR Sloveniji od januarja do aprila, ki je predloženo skupščini pa je rečeno:

Ne velja tudi prezreti, da se je gospodarstvo v tem obdobju gibal pod vplivom razprav o novem gospodarskem sistemu, kar je vnašalo v gospodarsko življenje elemente negotovosti in določene nezdrave tendence, ki so značilne za vsako prehodno obdobje. Zato je pozitivni učinek izpolnjenega sistema gospodarjenja in nagrajevanja, zlasti izpolnjenega sistema nadziranja in v ekonomskih notah, pri faktovati šele v prihodnjih mesecih.

Uresničevanje ukrepov (katere bi morali uresničiti doslej, smo navedli) spodbujajo zagotavlja gospodarskim organizacijam, da na ekonomskih osnovah in v pogojih novega gospodarskega sistema čim uspešneje izvršujejo svoje osnovne naloge, predvsem na področju povečanja proizvodnje. Zato je rečeno, naj delovni kolektivni kar najbolj racionalno in uspešno uporabljajo razpoložljive sredstvi, zbornice, gospodarski upravni organi in zbori proklamirajo pa naj pripomorejo k odstranitvi preprek, ki zavirajo ekonomsko utemeljeno gospodarjenje gospodarskih organizacij.

To je seveda le nekaj ugotovitev iz poročila o gibanju gospodarstva v prvih štirih mesecih in že samo to se lahko povelj, da bo razprava o tej tematiki v ospredju. Iz razprave skupščinskih odborov in skupščine same pa bo seveda moč nazirati še neposredne naloge za bodoče obdobje, ki jih bomo morali uresničiti, če bomo hoteli odstraniti neskladje v prvih mesecih in doseči predvidene uspehe. P. D.

Korenite spremembe v nagrajevanju

Ena izmed glavnih nalog sindikata je tudi skrb za delovnega človeka. To pomeni, da mora med drugim, poleg skrbi za delovne pogoje, pospeševati sindikat vso pozornost tudi osebnim prejemkom in življenjski ravni delovnega človeka. Znano je, da je smoter kompleksnega nagrajevanja po delovnem učinku ta, da spodbuja neposredne proizvodnje k povečanju proizvodnje ter k ekonomičnosti poslovanja. To pomeni, da je višina osebnih dohodkov odvisna od določenih ekonomskih rezultatov.

Izkušnje pa kažejo, da je na primer v soboški občini doslej zajelo nagrajevanje po učinku le nekaj nad 80 odst. zaposlenih v gospodarskih organizacijah. Analitični podatki pa pravijo, da so se gibali osebni dohodki zaposlenih v gospodarskih organizacijah soboške občine v minulih dveh letih (1959-1960) v industriji povprečno med 14.000 oziroma 16.000, v gradbeništvu med 12.000 oziroma 16.000, v trgovini med 16.000 oziroma 19.000, v gostinstvu med 15.000 oziroma 18.000, v treh obrtnih podjetjih med 15.000 oziroma 19.000 in v kmetijski združbi v obeh letih okrog 17.000 dinarjev.

Vsi ti podatki sicer niso popolni, vendar pričajo, vsaj kar zadeva soboško občino, porast osebnih dohodkov po zaposlenem. Delno so vplivali na dvig spodbudnejši načini nagrajevanja, ponekod pa so se odločili za linearno zviševanje tarifnih postavk. Taka težnja je očitna predvsem letos, ko zakonski predpisi ne

zahtevajo več potrditve tarifnih pravilnikov. V soboški občini so že zvišali osebne prejemke pri vseh trgovskih podjetjih in to ponekod celo brez pravilnikov. Tudi pri ostalih obrtnih podjetjih je težnja, da bi se povečali prejemki, toda brez izdelanih pravilnikov o razdelitvi osebnih dohodkov.

Res je, da so v mnogih gospodarskih organizacijah v Pomurju prejemki nekaterih delavcev prenizki in ne zadostujejo za minimalne življenjske potrebščine. Če primerjamo podatke iz pomurskih občin, vidimo, da so prejemki v našem okraju nižji kot v drugih okrajih naše republike, kjer je povečanje ponekod že nad 30.000 dinarjev po zaposlenem delavcu. Res je tudi, da temu ni vzrok samo nižja proizvodnost dela. Zato je umestna pobuda Občinskega sindikalnega sveta v Murski Soboti, ki se je na letni skupščini zavzel za to, da bi se povečali osebni dohodki delavcev v soboških in sploh po-

možne potrebščine. Če primerjamo podatke iz pomurskih občin, vidimo, da so prejemki v našem okraju nižji kot v drugih okrajih naše republike, kjer je povečanje ponekod že nad 30.000 dinarjev po zaposlenem delavcu. Res je tudi, da temu ni vzrok samo nižja proizvodnost dela. Zato je umestna pobuda Občinskega sindikalnega sveta v Murski Soboti, ki se je na letni skupščini zavzel za to, da bi se povečali osebni dohodki delavcev v soboških in sploh po-

murskih podjetjih. Prav gotovo je vsak delavec zavzet za to, da si poveča osebne dohodke, vendar mora biti to povečanje v skladu s povečanjem individualnega delovnega učinka, kar pa zahteva korenite spremembe nagrajevanja v gospodarstvu in duhu novih predpisov v gospodarstvu. B. J. S.

Seja ObLO Murska Sobot

Na včerašnji seji obeh zborov ObLO Murska Sobot so odborniki razpravljali o poročilu o zaključnih računih za leto 1960 in o poročilu o izpolnitvi plana v gospodarskih or-

ganizacijah v prvih štirih mesecih letos. Na ločenih sejah so nato razpravljali o nekaterih spremembah družbenega plana za leto 1961, o ustanovitvi zavoda za pedagoško službo in o poročitvah izjavah nekaterim gospodarskim organizacijam.

O seji ObLO Murska Sobot bomo več poročali v naslednji številki našega lista.

USPEŠNO opravljeno delo

Brigadirji učiteljsiša in gimnazije so končali z delom na športnem igrišču. Opravili so dvanajst tisoč delovnih ur v vrednosti en milijon sedem sto tisoč dinarjev. Prekopali so 350 m² zemlje, prepegljali z železniške postaje 200 m² ugaskov in izkopali ter prepeljali na igrišče 170 m³ gromača.

Dva razreda drugega letnika učiteljsiša pa sta te dni uspešno zaključila tečaj za cestno-prometne predpise; tečaj se je končal s praktičnim izpitom z vožnjo na mopedu in s teoretičnim delom izpita. C. A.

Predstavniki Cirilmetodijskega društva katoliških duhovnikov za Pomurje so se v ponedeljek popoldne zbrali v Slatini Radenci in v razgovoru s predstavniki Okrajnega ljudskega odbora Murska Sobot in Komisije za verska vprašanja LRS razpravljali o raznih tekočih vprašanjih.

Popoldne istega dne je bil v Murski Soboti podoben razgovor s predstavniki Evangeličanske verske skupnosti. Iz pisarne preds. OLO

Nove naloge

(Nadaljevanje s 1. strani)

s člani kolektivov pogovorili o problemih, ki se pojavljajo v zvezi z novimi gospodarskimi predpisi.

Na seji Obč. komiteja ZKS v Lendavi so ugotavljali, da nesorazmerno dviganje osebnih dohodkov ob premajhni porasti produktivnosti ustvarja nesorazmerje med proizvodnjo in potrošnjo. Razprava pa je pokazala, da ni vzroka za nobeno malodušje, saj so dani vsi pogoji, da se taka nesorazmerja čimprej odpravijo. To dokazujejo že v podjetju Proizvodnja nafte. V tem podjetju imajo namreč uvedeno nagrajevanje po vloženem delu v okviru ekonomskih enot, kar spodbudno vpliva na proizvodnjo.

Vsi občinski komiteji ZKS so tudi ugotavljali, da morajo komunisti sedaj posvetiti veliko več pozornosti svojemu idejnopolitičnemu izobraževanju, predvsem pa tudi temeljitejšemu študiju novih gospodarskih predpisov, da jih bodo tudi pravilno tolmačili in se zavzemali za njihovo izvajanje. -rj-

SABOTAŽE

V Južni Tirolski vlada te dni pravo obsedno stanje. Vlada je poslala na vroč teren nove skupine karabinerjev in policije. V Bozen, glavno mesto te province, je prispel celo sam notranji minister, da bi v razgovorih s tamkajšnjimi krajevnimi oblastmi pripravili vse potrebno.

Sabotaže, ki so jih prejšnje tedne pripravili »neznanici«, so postale le prepogoste in so pričele resno ogrožati industrijo. Saboterji so namreč razstrelili kakih 50 podpornikov za daljnovod in s tem onemogočili redno preskrbo industrije z elektriko. Toda šli so še dalje. V Boznu in drugih večjih krajih, kjer ima nemško govoreče prebivalstvo veliko večino, so se pojavili letaki, ki pozivajo na »osvobodilni boj«. In vse to se dogaja v času, ko naj bi posebna skupina pripravila nova italijansko-avstrijska pogajanja o Južni Tirolski v Zürichu!

Bilo bi odveč razpravljati o tem, ali uživa avstrijska manjšina vse manjšinske pravice ali ne. Dejstvo je, da ima n. pr. v primerjavi s slovensko manjšino v Italiji ali v Avstriji neprimerno večje pravice in da tudi ni tako »zatirana«, kakor bi utegnil kdo soditi po pisanju južnotirolskega tiska. Na drugi strani je resnica, da skušajo italijanske oblasti potujiti vse važnejše centre z dotokom italijanskega življa in z večjimi investicijami v industrijo spodriviti nemški kapital.

Uradno tudi vodstvo samih Južnih Tirolcev, združenih v klerikalni krščanskodemokratski stranki, ne zagovarja nasi-

lja, četudi je očitno, da v podtalnem gibanju sodelujejo tudi njeni člani. Zelo nekaterih skrajnejšev segajo že čez autonomijo, ki naj bi jo uživali nemško govoreči prebivalci v okviru italijanske ustave. Za zahtevami o samoodločbi se skrivajo ponekod tudi želje po združitvi z avstrijsko Tirolsko, t. j. z Avstrijo. Zato žele na Dunaju tudi južnotirolski problemi rešiti pred najvišjim mednarodnim forumom — pred Združenimi narodi, medtem ko v Rimu menijo, da gre predvsem za italijansko notranjo zadevo, ker je to ozemlje pripadlo Italiji po ustreznih mednarodnih sporazumih.

V Rimu se glede manjšinske zakonodaje nikomur ne mudi. To čutijo na svojih lastnih plečih tudi Slovenci, ki žive v okviru italijanskih državnih meja. S te strani podpirajo težnje avstrijske manjšine, četudi so prepričani, da nasilje ni ravno najboljša metoda dela, ker lahko rodi primerne represalije. (To čutijo tudi Južni Tirolci, ki jih te dni nadlegujejo karabinerji z aretacijami in številnimi omejitvami. Zaradi varnostnih ukrepov sta padli že tudi dve južnotirolski žrtvi.)

Ce pa se ozremo na slovensko manjšino na Koroskem, moramo z žalostjo ugotoviti, da oblasti doslej niso izpolnile niti ene pomembnejše določbe sedmega člena mirovne pogodbe, ki govori o avstrijski obveznosti do jugoslovanskih manjšin. Nihote se vsiljuje predstava o dvojni moralji, ki preveva avstrijske kroge. V odnosu do Fima bi radi igrali vlogo velikega branitelja manjšinske zakonodaje v modernem smislu besede, na drugi strani pa ne dajo manjšini znotraj lastnih meja niti najosnovnejših pravic.

Ni dvoma, da bo ta ugotovitev lahko služila Italiji pri pogajanjih kot argument »avstrijske dobre volje«. Seveda Jugoslovani ne moremo biti »odvoljilni niti z ravnanim Italije z našo manjšino, četudi kažejo oblasti zadnje čase več razumevanja in dobre volje.

DVA VISOKA OBISKA

PREDSEDNIK INDONEZIJE SUKARNO IN PREDSEDNIK REPUBLIKE MALI KEITA V JUGOSLAVIJI □ POROČILO O TRISTRANSKEM SESTANKU □ OCENA MEDNARODNEGA POLOŽAJA V LUČI PONOVRNEGA SREČANJA TITO — SUKARNO

Jugoslovanski narodi so te dni pozdravili v svoji sredi dva visoka gosta: predsednika Indonezije dr. Sukarno in predsednika Republike Mali Mobida Keita. Prvi se je mudil pri nas samo od 15. do 17. junija, medtem ko si drugi v času, ko to poročamo, ogleduje nekatere večje industrijske objekte in znamenitosti v LR Hrvatski in Sloveniji in bo našo državo zapustil prihodnji torek.

Indonezijski predsednik Sukarno sodi v vrsto največjih jugoslovanskih prijateljev in največjih pobornikov aktivnega miroljubnega sožitja na svetu. Predsednik afriške dežele Mali, ki uživa dejansko samostojnost šele eno leto, se uvršča med mlajše politike iste smeri, ki si utira tudi na črni celini vse bolj pot. Srečanje vodilnih politikov take zunanje-politične usmeritve predstavlja zato nov velik delež mednarodnemu sodelovanju in krejitvi miru, obenem pa novo spodbudo za čimtesnejše dvostransko sodelovanje.

URADNO POROČILO

O srečanju Tito — Sukarno pravi, da sta oba državnika izmenjala mišljenje o aktualnih mednarodnih dogodkih. Predvsem sta opozorila na resnico, da so zamisel o konfe-

renci voditeljev neblokovskih dežel na široko spremljali in da jo bodo v kratkem uresničili. Na drugi strani sta ugotovila, da se prijateljsko medsebojno sodelovanje krepi in širi, posebno gospodarsko. Izrazila sta tudi željo, da bi sodelovanje še bolj razširili in poglobili. V ta namen bo posebna jugoslovanska gospodarska delegacija letos obiskala Indonezijo.

Obe državi sta med visokim obiskom podpisali sporazum o skupnem tehničnem sodelovanju med oboroženimi silami obeh dežel ter sporazum o kreditiranju posiljk indonezijskim oboroženim silam.

Poročilo o tristranskem sestanku Tito—Sukarno—Keita dne 17. junija pravi, da so trije predsedniki podrobno obravnavali mednarodna vprašanja, ki zanimajo vse tri države. Ugotovili so, da se kopirajo nekateri nerešeni mednarodni problemi, ki neprestano ogrožajo mir. Kažejo se težnje, da bi nerešena vprašanja reševali s silo in da bi tako zaustavili go-

govinski proces razvoja človeštva k popolni enakosti in nemotenemu socialnemu ter gospodarskemu razvoju vseh dežel.

Posebni del poročila govori o pomenu konference neblokovskih dežel, ki se bo pričela 1. septembra v Jugoslaviji, ter načelnih miroljubnega sožitja. Državniki pozdravljajo določena prizadevanja, s katerimi skušajo te dni olajšati

mednarodno napetost, predvsem srečanje Kennedy—Hruščev. Nadaje se, da bo to srečanje privedlo do prekinitve evanskih razgovorov. Izražajo svojo popolno podporo zakoniti vladi premiera Ghengena ter njegovim prizadevanjem, da bi se sestala kongoska skupščina.

SESTANEK TREH PREDSEDNIKOV — Od leve na desno: predsednik Sukarno, predsednik Keita in predsednik Tito

ZAVOZLANI „LAOŠKI VOZEL“

ALI BO SESTANEK TREH PRINCEV POTISNIL LAOŠKI PROBLEM IZ „SLEPE ULICE“? □ IZJAVA BUN UMA, KI JO JE NJEGOV PREDSTAVNIK ZANIKAL □ ENOTNA LAOŠKA VLADA, TODA PO ČIGAVIM VODSTVOM?

Zenevska konferenca o Laosu se je te dni prenesla v Zürich, kjer naj bi se »trije prince« — vladni predsednik Fuma, vodja levičarskega gibanja Patet Lao Sufanuvong in premier prozahodnjaške vlade Um — domenili o enotni laoški vladi in načelih, na katerih bi tudi ustavili prilivanje krvi. Opazovalci trde, da vse poteka v redu, da ne sme nihče pričakovati, da takoj prvi dan kod ve kakšne »bombe«, da je že dejstvo, da so ljudje treh različnih nazorov, sedli za »zeleno mizo«, razveseljeno itd.

Ni dvoma, da bi hoteli nekateri zahodni krogi sprožiti na to konferenco tudi predstavnike manjših političnih skupin, ki bi slednjič podprle prozahodnjaške teze Bun Uma, toda resnica je, da bi tako ravnanje samo miniralo vsakršne želje po napredku. Pleterni estanki štirinajstčlanske laoške konference v Zenevi potemtakem igrajo te dni podrejeno vlogo. Menda ni nikogar, ki ne bi priznal, da lahko laoška konferenca z uspehom konča svoje delo, če se bodo v glavnih vprašanjih sporazumele nasprotujoče si politične grupacije iz samega Laosa.

Seveda, če ne bi bilo skrivnih spletk, ki prihajajo od tistih, ki ne žele laoškega sporazuma... Najprej bi morali odgovoriti na vprašanje, kdo naj bo predsednik bodoče enotne laoške vlade. Bun Um bi

se moral umakniti, kajti tretja stranka, Patet Lao, se strinja, da bi vlado sestavil sedanjí premier Suvana Fuma. Ba je se namerava Um umakniti, toda kmalu zatem je njegov predstavnik sporočil, da Fuma ni prav razumel Umove izjave.

Kdo bi tudi lahko »preokoval« bodočo usodo Laosa? Kako rešiti problem, ki je dobil blokovsko obeležje, če ne nameravajo popustiti skrajnejši pod vplivom vojaško-strateških ameriških krogov in vnetih pobornikov politike sile?

PROCES V MADRIDU

Pred sodišče v Madridu so postavili 17 ljudi, obtoženih, da so skušali organizirati komunistične celice in razpečavati propagandno gradivo v južni Španiji. Državni tožilec zahteva za obtožence od 6 do 20 let ječe.

DVA IZMED PRINCEV: pre mier Fuma (levo) in vodja Patet Lao Sufanuvong

OD TEDNA DO TEDNA

ZASEDANJE KONGOSKEGA PARLAMENTA

NEW YORK — Krogi OZN menijo, da bodo lahko v kratkem sklicali kongoski parlament, verjetno že konec meseca, ob obletnici razglasitve neodvisnosti. Kot je znano, je dal pobudo te vrste premier zakonite vlade Gizenga. Predstavniki neblokovskih dežel so prepričani, da bo Gizenga imel v njem večino, če mu bodo le zagotovili nemoteno delovanje.

RAZGOVORI O RAZOROŽITVI

NEW YORK — V Washingtonu so se v ponedeljek pričeli ameriško-sovjetski razorožitveni razgovori. Predstavniki obeh velesil naj bi se domenili o sestavi in številu predstavnikov onih dežel, ki naj bi se sodelovale. Po prejšnjem sporazumu naj bi »odbor desetorice« dopolnili s predstavniki petih neblokovskih dežel. SZ zahteva za neblokovske dežele iste pravice kot za blokovske, ZDA pa jim žele dati samo posvetovalno pravico.

INDIJSKI LIST O JUGOSLAVIJI

Ugledni tednik »Link« objavlja v zadnji številki obširnejši članek, posvečen novim gospodarskim ukrepom v Jugoslaviji, pod naslovom »Večje pravice za delovne kolektive«. Članek poudarja, da je ena najvažnejših značilnosti novega načina delitve dohodka v Jugoslaviji pravica delovnih kolektivov, da jim ostane na voljo 85 odstotkov ustvarjenega dohodka.

PRVA ZAHODNONEMSKA ATOMSKA CENTRALA

V bližini bavarske vasi Kahl am Main je začela obratovati prva zahodnonemška centrala na atomski pogon. Stroški graditve so znašali 35 milijonov mark. Tovarna proizvaja 3000 kWh električne energije. Pričakujejo, da se bo čez nekaj tednov proizvodnja povečala na kakih 15.000 kWh.

SEST TISOČ ARETACIJ V JUŽNI KOREJI

Član centralnega odbora Stranke enotnih socialistov Južne Koreje Choi Bjong Cik je zaprosil japonske oblasti za politični azil. Izjavil je, da je vojska junta, ki je z udarom 16. maja prišla na oblast v J. Koreji, doslej aretirala 5 do 6 tisoč levičarjev. Povedal je tudi da so priprli vse poslance sedmih levičarskih strank kot tudi člane biroja in aktiviste teh strank.

ZAKON O SLOVENSKIH ŠOLAH

RIM — Tudi odbor za šolstvo pri italijanskem senatu je na svoji zadnji seji sprejel predlog zakona o slovenskih šolah na območju Trsta in Gorice. Tako je zakon pričel veljati. Zakon predvideva osnovne in srednje šole v slovenskimi s tem, da je obvezen tudi pouk v italijansčini. Učiteljski kader na teh šolah bo užival iste pravice kakor kader na italijanskih. Vendar zakon ne predvideva takega šolstva za videmsko pokrajino, t. j. za ono območje, ki ga drugače imenujemo Beneška Slovenija.

NOVA TAKTIKA ALI PODCENJEVANJE?

PREKINJENA FRANCOSKO-ALŽIRSKA POGAJANJA V EVIANU □ KAJ SODI PARISKI ČASNIK »L'EXPRESS« □ DESNICA RIBARI V KALNEM

Francoski predstavniki v Evianu so enostransko prekinili pogajanja s predstavniki borečega se Alžira v Evianu. Bajje potrebujejo vsaj 15 dni za »premislek«. Napovedujejo tudi, da bo francoska vojska po 20. juniju spet pričela z napadi v Alžiru. Pred pričetkom evanskih razgovorov je namreč Pariz enostransko prekinil sovražnosti. Priobčujemo mnenje naprednega francoskega tednika »L'Expressa« o francosko-alžirskih razgovorih.

Četudi bi vodja alžirske delegacije Belkadem ne imel poročila o evropski manjšini v Alžiru, bi prišlo do krize v Evianu. Louis Joxe je postavil zahtevo, naj ne silijo Francije, da bi imela »zaupanje v mrak«. Alžirsko narodnoosvobodilno gibanje je izrazilo podobne strah. Prvič v zgodovini narod odprl prihodnost predstavnikom kolonizatorske nacije. V bistvu so se pogajanja pričela prejšnji torek, ko so na obeh straneh sporočili, da imajo iste skrbi, čeprav se rešitve, ki jih predlagajo, razlikujejo. Predlogi Louisa Joxeja o statusu evropske manjšine bi lahko služili kot podlaga za pogajanja. Predstavniki alžirskega osvobodilnega gibanja so z občutkom realizma in zelo spretno zgrabili desko, ki se jim je nudila, ter pričeli prve plodne razgovore.

Obnovitev nasilja v Franciji je mogočno odjeknila v Evianu in Zenevi. Eden izmed članov francoske delegacije je izjavil, da bi »koncesija ne smela imeti za posledico — zahteve«. Po vsem sodeči je ta stavek spodbudil pri de Gaulle. Koncesija, za katero gre, se nanaša na alžirsko željo, da bi opustili zahtevo po predhodnem prenehanju ognja. Za žalitvijo pa se skriva širjenje nasilja v sami metropoli.

Ze pred dnevi so Francozi zahtevali od vodstva alžirskih upor-

nikov, »naj naredo kako potezo«. Kot odgovor na to je sledilo strljanje med francoskimi policaji in Alžirci, ki so bili oblečeni v uniforme francoske vojske.

Na francoske priitožbe zaradi atentatov Alžirci odgovarjajo, da vojno nadaljujejo in sicer v vseh

bore bolj ubogajo njega kakor vodstvo alžirskega narodnoosvobodilnega gibanja.

Francoska desnica okrog Cheban-Delmasa širi pesimizem, ki je do določene mere maneverski in taktičen. Pokazala bi rada, čes da namerava Francija s tem, ko pogajanja niso propadla, privoliti v nova ponižanja in koncesije. Francoska desnica trdi, da je Louis Joxe potisnil Francijo na pot kapitulacije. V Parizu vsi vedo, da bo Joxe zamenjal Debréja na položaju premiera, če bo s pogajanjmi uspel. Zato se francoska desnica trudi, da bi čim bolj zamotala pogajanja ali da vsaj zmanjša morebitni Joxejev uspeh.

Kakor vedno doslej, ne gre samo za podzemno igranje francoske notranje politike ali za navadno tekmovalje raznih teženj. Kadar-

da »upoštevata sodbo svojih bližnjih«.

Ce upoštevamo vse to, nam bo jasno, na katere težave so našleteli evanski razgovori. V samem Alžiru ustvarjajo nasilje, ki ga francoska policija in vojska nista sposobna rešiti, če ne uporabita še enkrat metode, ki so v nasprotju z vsakršnimi pogajanjmi.

Tudi v metropoli oživiljanje nasilja ni priljubljeno. Atentati neugodno vplivajo na oni del javnega mnenja, ki je sicer za pomiritev. Na drugi strani je vse večja podpora generalu de Gaulleu in generalnem štabu rezultat mnenja, da lahko danes »protikomunizem najučinkoviteje izvajajo«, če se dekolonizacije lotijo po »zahodnih receptih«.

De Gaulleov sklep o »prenehanju evanskih operacij« ima do-

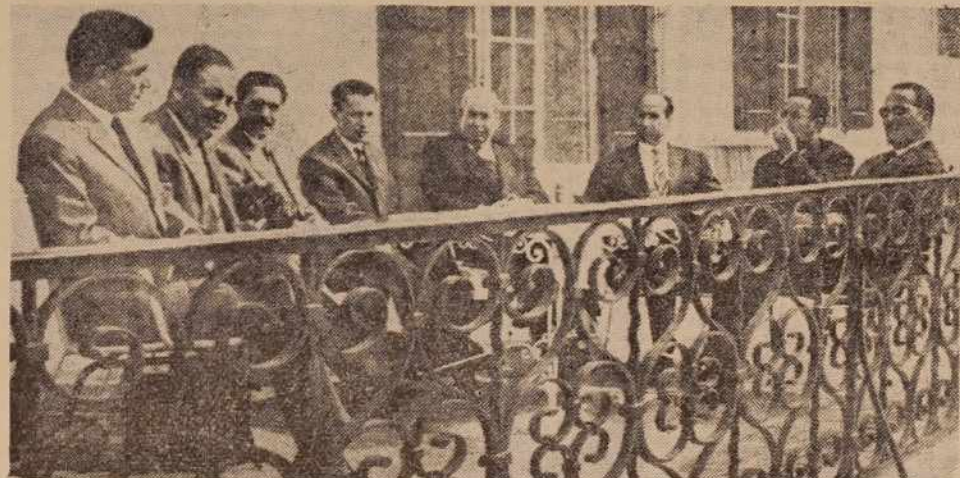
strojničnih rafalov. Vendar je ta hladnokrvnost slabo prikrivala resno vznemirjenost. Po mnenju Louisa Joxeja bi obnovitev ofenzivnih operacij in bojov z alžirskimi uporniki spravilo pogajanja v zelo neprijeten položaj.

Francoski predstavniki niso spetketa niti pričakovali, da bodo na alžirski strani ugodno odgovorili na vse nove francoske predloge, ki zadevajo prihodnost Alžira, njegove stike s Francijo in jamstva, ki bi jih nudili francoski manjšini v Alžiru. Povsem normalno je, da Krim Belkadem in tovarisi nečesto že sedaj sprejeti obveznosti glede prihodnosti in da raje govorijo o samoodločbi, katere izvajanje je — mimogrede rečeno — tudi uradni smoter evanskih konference. Francoska delegacija potemtakem sodi, da se mora spuščati v razpravo o raznih vidikih samoodločbe in da pri tem ne sme zahtevati sporazuma za vsako ceno v vseh podrobnostih, temveč da pusti odprta vrata za nove prijeme.

V določenem ugodnem trenutku bi morali vreči na mizo glavni adut. Če alžirsko narodnoosvobodilno gibanje ne namerava privoliti v zvezo med Francijo in Alžir, bi francoska vlada ponudila Alžircem drugi predlog — secesijo. Francoska delegacija bi v tem primeru pojasnila, kaj bi ta secesija, oziroma razdelitev Alžira na dva dela pomenila za Alžirce. Seveda bi ustrezen sporazum vsakakor ublažil francosko stališče v zvezi s pogoji za uporabo načela o samoodločbi.

V Elizejski palači sedaj razmišljajo o novi taktiki. Ker je dan, ko bodo postavili na razpotje »zvezo ali secesijo«, se zelo daleč, je Pariz pripravil razpravljati o vseh vprašanjih, ki jih namerava vodstvo alžirskega osvobodilnega gibanja pojasniti. Tako se bo jasno očrtalo vse tisto, kar deli obe delegaciji Teren za mešetarjenje bo s tem jasno obeležen.

Op. ured.: Kakor kaže naj-novejša odločitev Pariza, bodo o vseh vprašanjih, ki jih je pojasnila alžirska delegacija, še razmislili, nihče pa ne dvomi, da se bodo pogajanja pozneje nadaljevala.

Člani alžirske delegacije pred vilo v bližini Zeneve, v kateri prebivajo

oblikah. Ne smemo pozabiti, da je de Gaulle razglasil prenehanje ofenzivnih operacij in skušal s tem de facto doseči premirje na alžirskih tleh. Če bi se mu to posrečilo, bi dokazal, da alžirski

koli je bil premier prisiljen nenaodoma spremeniti svoje stališče do Alžira, je vedno našel nekakšno notranje opravčilo, da bi s njim »pomiril svojo vest«. Zunanje opravčilo pa je našel v izjavi,

ločen rok do 20. junija. V krogu francoske delegacije v Evianu je vladala hladnokrvnost. Trdili so, da je vlada razglasila premirje in da se ne namerava odreci svojemu načrtu zaradi nekaj bomb in

PO DESETH LETIH V LJUTOMERSKIH GORICAH

(1945 - 1955)

Pričnimo na meji, na Kogu. V letu 1945 je bilo tu porušenih, požganih ali sicer poškodovanih 243 domov in gospodarskih poslopj. Pogorela je šola. Leta 1945 je tudi tu pričela poslovati obnovitvena zadruga kot prvi zameetek združništva. Uspeh skupnega dela je bil kmalu viden. V prvem obdobju je bilo obnovljenih skoraj tri četrtine porušenih in požganih hiš. Zadruga je priskrbela članom po nizkih cenah gradbeni material, les in drugo. Tudi gotovinske kredite je delila. V baraki nemške obmejne straže so uredili tri učilnice, da se je lahko spet začel pouk v materinem jeziku. Pričeli so tudi s pripravami za gradnjo nove šole, vendar se je nato nekje zataknilo in šole še danes ni. Pač pa so delno adaptirali porušeno stavbo bivše zadružne hranilnice in tam uredili moderno učilnico. Človek, ki gre danes tam mimo, težko verjame, da je bil tam pred leti kup ruševin in okrušeno zidovje.

Iz drugega takega zidovja je nastal prosvetni dom z lepo dvorano in garderobo. Dvorana je pomembna pridobitev Koga. Pred vojno so imeli razne kulturne prireditve v veliki šolski učilnici. Niti ena, niti druga narodna stranka ni imela denarja za dvorano...

Predlanskim je zagorela na Kogu električna luč. Kogovčani so se vsa povojna leta potegovali za elektriko, vendar se jim je ta želja uresničila šele predlansko.

Cez hrib in dol, pa smo v rodnih Vinskih vrhovih. Pozdravil nas bo lep zadružni dom, delo neutrudnih Miklavžčanov. Je eden izmed redkih v okraju, ki res služi svojemu namenu. Upravičeno so nanj ponosni. Tudi tu so imeli precej dela z obnovo, sicer mnogo manj kot na Kogu. Hkrati s Kogovčani so tudi oni dobili elektriko.

Ko je pred desetimi leti zavihrala zastava osvoboditeljev nad Ljutomerskimi goricami, so se pretrgali potlačanski odnosi med vinogradniki in slovenskimi viničarji. Ljudska oblast je dala zemljo najprej v začasno obdelavo viničarjem, že v zimi 1945-46 pa so ustanovili prvo obdelovalno vinogradniško zadrugo. Vinogradi tega velikega socialističnega obrata so v obeh občinah in so danes visoko produktivni, mnogo bolj kot v času gospodov, ki so bore malo skrbeli za njih obnovo.

Slično so ustanovili še zadruge Nunska graba in Železne dveri. Zlasti zadnja je bila pred nekaj leti znana širom po Sloveniji po veliki produktivnosti in vzorni organizaciji. Zadnja leta se sicer piše in govori o njej bolj malo, toda zaradi tega ne gospodarijo nič slabše kot prej.

Tudi v Ivanjkovcih v teh letih niso mirovali. Delali so sicer manj novih zgradb, obnovi iz prvih let so se v glavnem izognili. Poleg novourejene dvorane imajo tudi kino. Kostanj je že prav na meji Ljutomerskih gor. Tu je delo zaživelo zlasti v zadnjih letih, ko so elektrificirali vas, zgradili novo šolo, uredili ambulanto in kino.

Kratek pregled nam ne dovoljuje, da bi omenili vse, kar so v teh letih ustvarile pfitne roke naših Prlekov. Vendar ob prehodu v drugo desetletje velja: še čvrsteje bomo gradili.

(Pomurski vestnik, 5. maja 1955)

Po poti socialističnega napredka

V bližnji okolici Vidma ob Ščavnici so se kar v treh manjših krajih odločili, da bodo zgradili še letos skupne elektrificirane pralnice in kopalnice s potrebnimi pritlikalnimi. Ti kraji so Kapela, Bački vrh in Murska v radgonski občini. Za naslednje leto pa jim bodo sledili še drugi kraji, v glavnem v belinski občini. V Turjanjcih pa bo Vinogradniško gospodarstvo Kapela k hlevom za sto krav molznic postavilo še letos molzno stolpišče za

Piše Ivan Kreft

8 krav, tako da bodo na električni molzni stroj hkrati molzili 8 krav. Rezultati, zabeleženi na tem molzišču, bodo na razpolago Zavodu pri Vidmu, s čimer si bo prihranil predvidene lastne investicije. S tako prihranjenimi sredstvi bo Zavod lahko razširil zamrzovalnico, za katero je največ zanimanja, saj se sedanjih 30 boksov poslužuje preko 60 interesentov, še vedno pa se prijavljajo novi. Na razpolago je še prostor za 11 boksov, tako da bi imela razširjena zamrzovalnica 41 boksov, kar bi napolno zadovoljilo potrebe za nekaj časa.

V začetku omenjene novogradnje v raznih krajih dokazujejo, da Zavod pri Vidmu vzpodbudno vpliva pri prvem na svojo neposredno okolico. Ko pa se bo v okviru Zavoda razvil še predvideno izobraževalno središče za tečajnike iz celotnega področja Slovenije, bodo rezultati še večji. Zavod je veliko pridobil s tem, da se je v njegovo delavnost vključila agronomska fakulteta v Ljubljani, zato pa mora preveriti tudi nalogo proučevanja uporabe električne energije v kmetijstvu. Za to nalogo se pogoji tudi že ustvarjajo.

Pred tem pa bo treba izpolniti nekatere naloge, ki so ostale Zavodu še iz začetne faze izgradnje.

Od vsega začetka je bilo namreč jasno, da sedanja kopalnica ne bo odgovarjala potrebam vaščanov in šolskih otrok, toda prostori, ki jih je lahko nudila kmetijska zadruga, ki je ustanovila Zavod leta 1955, so omogočali postavitev le ene kadi in enega tuša. Kopalnica je torej komaj nekaj večja kot so kopalnice v zasebnih stanovanjih. To kopalnico sme v smislu sanitarnih predpisov v bodoče uporabljati le osebe, zaposlene v pekarni, za ostale koristnike pa je treba v smislu obljube - dane sanitarni inspekciji - zgraditi novo. Glede na to, da bi naj bila sedanja nepopolno opremljena pralnica na razpolago 7. in 8. razredu osnovne šole, je Zavod začel zbirati sredstva za zgraditev prostorov, ki bi rešili vse neresene probleme sedanjega gospodinjanskega centra, hkrati pa bi zagotovili stanovanje za nadzornega rajonskega monterja distribucijskega podjetja Elektro Maribor-okolica, ki bi bil hkrati na razpolago kot strokovni sve-

tovalec Zavoda in kot učitelj izobraževalnega središča. Stroške za zgraditev njegovega stanovanja bi nosilo distribucijsko podjetje. Te načrte namerava Zavod uresničiti še v letosnjem jubilejnim letu, letu dvajsetletnice revolucije. Najbolj praznični dan bo 22. junij, ko bo pri Vidmu proslava 20-letnice revolucije, združena z odkritjem spominske plošče dvanaštim talcem na dograjeni pregradi in svečano otvoritvijo novega gasilskega doma.

Zavod pri Vidmu in pripravljani odbor za to proslavo - skupno z videmskim prebivalstvom - pričakuje, da se bodo udeležili te prireditve tudi kolektivni elektrogospodarstva, ki jim gre v veliki meri zasluga, da je tudi naše nerazvito področje elektrificirano in da je krenilo po poti socialističnega napredka.

Ko sem bila še majhna, sem venomer ščebetala kot neumna gos: »Postala bom učiteljica! Postala bom...!« Mama se mi je smejala ter me gledala v oči. Toda videti je bilo, kot da njene oči govori: »Mogoče, mogoče...« Toda ta pot je še dolga. Rastla sem in zrasla sedaj v petnajstletno dekle. Čim večja in čim starejša sem postajala, tem bolj sem utrjevala svoj sklep: še iz otroških let: »Postala bom učiteljica!«

»Kako lepo je biti učiteljica!« si mislim. Ko male nedolžne glavičice strmi vanj in pazljivo poslušajo - je kot v raju. Večkrat se z mano pogovarjala o marsičem. Tudi ona mi svetuje za poklic, saj je tudi njej pri srcu. Zdaj čakam samo še na razpis za stipendijo in končno spričevalo. Potem pa bom zapustila križeveške šolske klopi in šolo. Tudi ostali v razredu bodo šli po enaki poti. Iz sedanjega skupnega razreda se bomo razšli kot ptički brez gnezda. Če pa se zavedamo, da je življenjska pot naporna in dolga ter polna vseh skozij, to ne pomeni, da bi se morali vzdati. Toda naj je še tako težavno, se z dobro voljo vse promaga.

K praznovanju 20-letnice ljudske vstaje so se pridružili tudi pionirji radgonske občine. Imeli so že in bodo še imeli vrsto prireditev, kakor pionirski pevski festival itd. Nedavno pa so v počastitve 20-letnice ljudske revolucije izdali svoje glasilo »Veseli črički.« Mladi pionirji-pisniki in pisateljci so z Veselimi črički povedali, kako ponosni so, da živijo v tako lepi domovini.

V bakovski šoli

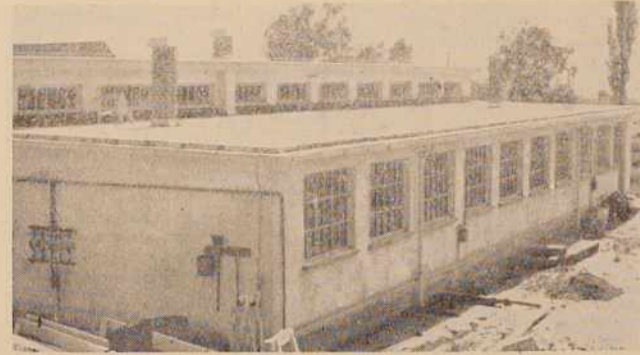
Meda Luthar

(Nadaljevanje s 1. strani) podjetje v občini, že začela s pripravljalnimi deli za gradnjo tovarne metanola in formaldehida. Gre za gradnjo črpalnih naprav, vendar bi bilo koristno, če bi formirali v podjetju investicijsko skupino, saj gre za naložbo v znesku milijarde in pol dinarjev. Ta tovarna naj bi bila zgrajena do srede leta 1962, ko naj bi začela tudi s proizvodnjo.

Nadaljnji načrti pri Proizvodnji nafte govorijo o gradnji garaž za lastni prevozniki, sedanje garaže pa naj bi sprostili za strojne delavnice. Znano je, da je v okviru posameznih ekonomskih enot tega podjetja že prišla do izraza težnja po osamosvojitvi, vendar to ne bi bilo koristno vse dotlej, dokler ne bo stekla proizvodnja v tovarni metanola in formaldehida. Znano je tudi, da imajo strojne delavnice Proizvodnje nafte močan strojni park, tako da bi lahko proizvajale še več kot doslej. Žal pa ni strokovnega kadra - inženirjev in tehnikov. Vsekakor pa bi morali v podjetju posvetiti temu vprašanju več pozornosti.

V Mehaniki v novih delavnicah že teče proizvodnja. Sedaj gradijo novo upravno poslop-

je, ki bo delno služilo tudi proizvodnji. Kaže, da bodo z deli končali že avgusta letos. Leta 1959 je bilo to podjetje v prvi polovici leta v kritičnem položaju, lani pa je že ustvarilo 149 milijonov dinarjev celotnega dohodka. Vsi obeti so, da bo letos ustvaril ta kolektiv nad 200 milijonov dinarjev ce-

V lendavski »Mehaniki« že teče proizvodnja v novi hali (na sliki), v neposredni bližini pa gradijo novo upravno poslopje, ki bo delno služilo tudi proizvodnji.

lotnega dohodka, v petih letih pa se bo ta vsota povečala že na 600 milijonov dinar-

jev. Kar zadeva stroje, si jih bodo nabavili z lastnimi sredstvi, vprašanje je zopet le kader. Kakor znano, izdeluje to podjetje galanterijo za industrijo dežnikov in je več ali manj edini tovrstni proizvajalec v državi. Izbor izdelkov bodo še izpopolnili in tako zmanjšali izdatke za uvoz.

prostore tudi lendavska Plinarsna, ki bo z začetkom prihodnjega leta poslovala kot Oddelek mariborske Hidromontaže. Za nadaljnji razvoj bo moralo zgraditi podjetje še najmanj 700 m² novih prostorov. Lani je Plinarsna ustvarila 53 milijonov dinarjev celotnega dohodka, letos bo znašala ta postavka 106 milijonov, prihodnje leto 360 milijonov dinarjev, v letu 1965 pa bo kolektiv tega podjetja že ustvarjal 600 milijonov dinarjev celotnega dohodka letno. V okviru Hidromontaže bo izdeloval obrat večje tipe pralnih strojev in centrifuge, razen tega pa artikla, ki so potrebni pri uporabi plina. Nekateri dosedanje izdelke bodo izdelovali tudi v prihodnje.

Tovarna dežnikov opravlja rekonstrukcijo z lastnimi sredstvi. Lani je to podjetje izdelalo 163.000 dežnikov. Letos imajo v načrtu izdelavo 300.000 dežnikov, čeprav predvideva notranji načrt le 230.000 dežnikov. Namen rekonstrukcije je, da bi podjetje izdelalo 400.000 do 500.000 dežnikov letno. To je umestno, saj dežnike še vedno uvažamo. Ko bo podjetje izdelalo 450.000 dežnikov letno, bo to pomenilo 1 milijardo celotnega dohodka letno. Lani so v podjetju ustvarili 6 milijonov dinarjev za sklade, letos pa bodo po novih instrumentih ustvarili 16 do 20 milijonov dinarjev za sklade.

PREDELAVA LESA

Kar zadeva manjša podjetja, gradi Mizarstvo nove prostore, ki bodo čez 2 ali 3 mesece gotovi. Ob tem ugotavljajo, da gre letno iz občine 6.000 do 7.000 kub. metrov hlodovine, zato imajo v načrtu, da bi to hlodovino višje ovrednotili. Assortiment izdelkov Mizarstva bi naj bil zato takšen, da bodo predelali čimveč hlodovine. Čeprav je lesna industrija v Sloveniji sedaj v zastoju, je treba vsa ta vprašanja temeljito proučevati. V ta namen bo podjetje namestilo lesnega tehnika, ki bo izdeloval načrte in proučeval tržišče.

Opekarna je rekonstrukcijo že opravila in povečala proizvodnjo. Nadaljnji investicijski program predvideva še obrat za keramiko (gradbeni elementi in drugo). Načrti so že v delu, graditi pa bodo začeli ta obrat prihodnje leto in namestili vanj najmodernejšo stroje. Ta obrat naj bi ustvaril letno 60 milijonov dinarjev celotnega dohodka in 20 milijonov dinarjev skladov. Program pripravlja Zavod za raziskovanje materiala v Ljubljani. B. Sinko

LJUTOMERSKI PEVSKI ZBOR V MARIBORU

Minulo nedeljo je bila v Unionski dvorani v Mariboru revija pevskih zborov. Sodelovali so številni moški in mešani pevski zbori iz Slovenije in deloma iz zamejstva. Pomurje je na reviji zastopal moški pevski zbor DPD Svoboda iz Ljutomera pod vodstvom Otona Zunca.

Sekretar Občinskega odbora SZDL v Lendavi tov. Franjo Bobovec je ob uspehih pri gradnji vaških domov v lendavski občini povedal: »Značilnost za gradnjo vaških domov v lendavski občini je, da so v letih po vojni bili ti domovi zgrajeni v glavnem v slovenskih vaseh: Kobilje, Strehovci, Pince marof, Hotiza in Velika Polana.

V zadnjih dveh letih so na pobudo krajevnih organizacij SZDL začeli z gradnjo vaških

Franjo Bobovec

domov v vaseh, kjer živi madžarska narodnostna manjšina. Omembe vredno je, da so poleg finančnih sredstev, ki jih

Oddelek za logopedijo v M. Soboti

Pred dnevi smo obiskali oddelek za logopedijo, ki je v sklopu I. osnovne šole v Murski Soboti in do sedaj prebivalstvu skoraj neznan. V mali sobici z dvema stoloma, mizico in ogledalom - to je tudi ves inventar, ki je več ali manj ambulanta oddelka za logopedijo, - nas je sprejela logoped tov. Vera Kapeševa.

Oddelek za logopedijo je začel delati meseca marca leta 1959, ko je Kapeševa obiskala vse šole v soboški občini in s pomočjo učiteljev naredila seznam otrok, ki bi potrebovali pomoč. Vsi otroci, ki jim je potrebno pomoč, so bili razdeljeni v dve skupini. Prva skupina je sestavljena iz otrok, ki imajo težave pri govornem aparatu, druga pa iz otrok, ki imajo težave pri govornem aparatu zaradi nepravilne izgovorjave besed.

Glasilo radgonskih pionirjev

Prva številka glasila pripoveduje kako je bilo v občini nekoč, izdali pa bodo v tem jubilejnim letu še dve številki, ki bosta govorili, kako je v občini sedaj in kako bo v dneh, ki še pridejo.

V zvezi s počastitvijo ljudske vstaje in s pionirskimi igrami so priredili preteklo nedeljo v G. Radgoni »Literarni glasbeni popoldan.« Ika

POMOČ MLADIM PRI IZBIRI POKLICA

Letos je Zavod za zaposlovanje delavcev v Ljutomeru posvetil veliko pozornost poklicnemu usmerjanju mladine. Imenoval je tudi posebno komisijo, ki skrbi za to, da si mladina po svoji presoji izbere najljubši poklic. V Mescu poklicnega usmerjanja mladine: so po vseh šolah organizirali predavanja za mladino in starše. Za tem pa je mladina izpolnila anketne liste, iz katerih je razvidno, da vlada med dekleti največje zanimanje za šiviljski poklic. Žal pa je za ta poklic zelo malo prostih učnih mest. Da bi se mladina lažje odločila za svoj poklic, so dostavili na šole seznam vseh slovenskih šol, podjetij in obrtnikov, ki bodo sprejemali nove učence. Organizirali pa so tudi ogled proizvodnje v nekaterih podjetjih. Čeprav je skrb za poklicno usmerjanje pri tem zavodu šele v začetku, je precej izrazita in bo nedvomno dosegla ugodne rezultate.

V Mescu poklicnega usmerjanja mladine: so na vseh šolah pisali šolske naloge, v katerih so učenci zlasti iz zadnjih letnikov obravnavali težnje in težave pri izbiri poklica. Naloge so bile precej dobre. Sicer pa poglejmo eno najboljših nalog, ki bo tudi nasrajena. Napisala jo je učenka osmega razreda osnovne šole v Križevcih pri Ljutomeru - Silva Vrbnjak:

NA RAZPOTJU

»Brezskrbna mladost,« si misli vsakdo, ki me pozna. Toda, ni tako. Ko v pomladnem večeru sedim pred hišo, se mi v glavi venomer poraja misel: Kam po 8-

V bakovski šoli

VELIKE GRADNJE V LJUTOMERSKI OBČINI

V Ljutomerski občini je začelih več gradenj, ki bodo končane že v tekočem petletnem planskem obdobju. Investicijska vrednost teh gradenj pa bo znašala okrog dve milijardi dinarjev.

Največje gradnje so v teku pri Vinogradniškem gospodarstvu Ljutomer, ki se je razen dograditve novega stanovanjskega bloka na Ormoški cesti in gradnje novih hlevov letos lotilo tudi gradnje vinske kleti, katero bodo gradili v več etapah. Ze več tednov pripravljajo teren, v kratkem pa bodo začeli tudi z gradnjo temeljev. Med večje gradnje pri vionogradniškem gospodarstvu lahko štejemo tudi urejanje terasnih nasadov v Rinčetovi grabi. Doslej so napravili že 15 hektarov teras, do leta 1963 pa imajo skupno predvidenih 65 hektarov. Urejanje takih nasadov jim zlasti narekuje nenehno zmanjševanje števila delavcev, saj je v takih vinogradih možna vsa dela opraviti s stroji.

Tudi na gradbišču tovarne močnatih krmil v Ljutomeru, ki jo gradi Kmetijska poslovna zveza »Brazda«, je že več tednov živahno. Doslej so končali z gradnjo ceste in dvori-

šča, pripravljajo pa tudi že temelje. Za to gradnjo je odobrenih 85 milijonov dinarjev, preostala sredstva pa bodo skušali dobiti na prihodnjih natečajih. Celotna gradnja bo namreč stala po predračunih blizu 230 milijonov dinarjev, zmogljivost tovarne pa bo 1.700 vagonov krmil letno. Letos se je lotilo gradnje novih delovnih prostorov tudi elektrotehnično podjetje »Elektron« iz Ljutomera. Delovne prostore v pritličju bodo dokončno uredili že prihodnji mesec, prostore v nadstropju pa pozneje. Računajo, da se bo število zaposlenih povečalo za 20 odst., razen tega pa bodo razširili svoje dejavnosti še na vodovodno inštalaterstvo. Zlasti je potrebno omeniti, da je podjetje plačalo vsa dose- danja gradbena dela z lastnimi sredstvi.

Razen tega je v Ljutomeru začelih še več manjših gradenj, med njimi novo kopalnišče, ki je že pod streho, rekonstrukcija Tovarne usnja, da ne omenjamo še obrata MTT, ki ga dograjujejo. Predvidevajo pa, da bodo z nekaterimi gradnjami v kratkem začeli. Med njimi je tudi razširitev delovnih prostorov podjetja »Agrotehnika-servis«.

DOPOLNILNE KAZNI ZA KAZNIVA DEJANJA

V soboškem okraju je precej primerov kaznivih dejanj prepovedanih prehodov čez državno mejo in vodičev, ki pomagajo posameznikom ali pa tudi skupinam čez državno mejo za visoke denarne ali kakšne druge nagrade.

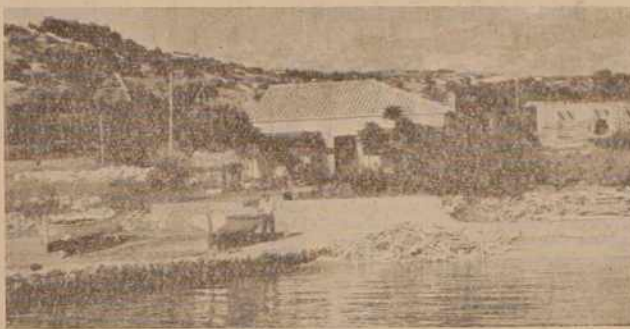
V eni izmed letošnjih števil našega lista smo že poročali o primeru Matije Gjerkeša, kmetovalca iz Gomilic, ki je od spomladi lanskega leta dalje pomagal 25 osebam čez državno mejo. Pri tem je zaslužil tri sto tisoč dinarjev. Za sodelavca pri tem sta mu bila Stefan Jerebič in Ana Hanc. Vsi trije skupaj pa so zaslužili nekaj nad pol milijona dinarjev. Poleg tega pa je Matija Gjerkeš še posojal denar posameznikom za visoke denarne obresti, čemur lahko rečemo že oduševstvo.

Ker ta vrsta kaznivih dejanj ne upada, je Okrožno javno tožilstvo v Murski Soboti vložilo prvi sodbi pritožbo na Vrhovno sodišče v Ljubljano. Posledica pritožbe je, da se iz omenjenih vzrokov vsem trem obdolžencem zaporne kazni zvišajo. Tako je bil sedaj Matija Gjerkeš obsojen na tri leta strogega zaporja in stranske denarne kazni v višini enega milijona dinarjev. Jožetu Jerebiču je bila zapor- na kazen zvišana na dve leti, Ani Hanc pa na eno leto strogega zaporja.

Sodišče lahko na podlagi zakona izreče denarno kazen vseh, kadar gre za kaznivo dejanje, storjeno iz koristiljublja. Prav tako lahko tudi izreče sodišče stransko dopolnilno kazen, s katero prepove opravljanje dela na delovnem mestu za dobo večih let. Mišljeno je tisto delovno mesto, na katerem je bil obdolženec v času, ko je storil kaznivo dejanje.

Kot je razvidno iz gornjega primera, je sodišče to vrsto kazni že upoštevalo.

M. Luthar

Barbatna Rabu vabi

Pomurski tisk in Tovarna mlečnega prahu tudi letos organizirata skupno letovanje za člane svojih kolektivov. Počitniški dom imata kolektiva v Barbatu na otoku Rabu. Dom so odprli minul petek in v njem že uživa lepote modrega Jadranskega morja 33 ljudi. Omembe vredno pa je to, da sta kolektiva ustvarila s prostovoljnim delom denarna sredstva za nabavo senčne strehe pred domom, za ležalnike, prho in električni gramofon z mnogimi ploščami. Tu so uredili tudi prostor za zabavo in točilnico z alkoholnimi in brezalkoholnimi pijačami.

Predvidevajo, da bo letos v počitniškem domu v Barbatu letovalo v štirih izmenah preko 250 ljudi po štirinajst dni. »Pomurski tisk« bo poslal na letovanje tudi svoje vajence in sicer zastoj ter 4 delavke, ki si sicer dopusta ne bi mogle privoščiti z lastnimi sredstvi.

ŠPORTNI STADION TUDI V RAKIČANU

Minulo soboto je bila na Srednji kmetijski šoli v Rakičanu redna letna konferenca, ki ji je prisostvoval tudi predsednik Občinskega komiteja LMS iz M. Sobote. Poročila predsednika in sekretarja aktiv- je je analiziralo probleme v zvezi z delom aktiva. To ni bilo takšno, kakršno bi moralo biti in sicer predvsem zaradi preobremenjenosti mladine s šolskim delom, do izraza pa je prišla tudi premajhna vskladitev programa aktiva z učnim programom šole.

Naposled so izvolili novo vodstvo ter štab delovne brigade, ki bo nosila ime Alija Kardosa. Ta bo julija in avgusta gradila športni stadion v bližini šole. Sklenili so tudi, da bodo prihodnje leto ustanovili svoje športno društvo.

J. B.

NEVŠEČNOSTI ZARADI HLEVOV

Zadnje čase je izzval v Ljutomeru precej negotovanja in pritožb neprijeten vonj, ki je prihajal od novozgrajenih svinjakov vinogradniškega gospodarstva. Te kritike bližnjih stanovalcev so bile upravičene, saj so se ob vsem tem čedalje bolj grmadile v ta predel mesta muhe. Nekateri so šli celo tako daleč, da naj bi se svinjaki preuredili za druge namene. To bi bilo skoraj nesmiselno, saj gre za visokotehnološko investicijo v višini 60 milijonov dinarjev. Res pa je, da so se urbanisti in komisije, ki so dovolile

kor pravijo na pristojnem forumu, že v izdelavi. Dosedanji sistem gradenj namreč predstavlja že sedaj v marsikaterih primerih velika vozlišča, ki bodo slej ko prej predstavljala precej zapletene probleme!

NA CESTI NISI SAM

Hitri razvoj tehnike, posebno pa nenehno naraščanje motorizacije v sodobnem prometu, veča tudi nevarnosti za nesreče, če ne živimo z razvojem in ne upoštevamo predpisov, discipline in previdnosti! Posebno pogosto se ponesreči mladina, četudi posvečamo prav vzgoji mladine v šolah glede na prometno varnost največ zanimanja.

STARSI! Morda je bil tudi vaš otrok prizadet v eni izmed 308 prometnih nesreč v letu 1960, ki so zahtevale 24 smrtnih žrtev in 462 hujskih in lažjih poškodb. Vas otrok se bo vrnil domov zdrav, če mu boste razen ostalih napotkov, potrebnih za življenje, že v predšolski dobi razložili, kako se mora vesti na cesti, da ne bo ogrožal lastne varnosti in varnosti drugih!

ZAKAJ TOLIKO NESREČ? Večinoma nastajajo nesreče zaradi nepravilnosti, nepazljivosti, otroško naivnega izzivanja nevarnosti, zaradi preizkušanja poguma ob neprimernih priložnostih, neadnega prečkavanja ceste in zaradi nepravilnega upravljanja kolesa.

STARSI! Pred odhodom v solo opozorite otroka na previdnost, zlasti pri prečkavanju ceste! Vključite otroke v šolske prometne krožke, kjer jim bodo predavatelji seznanili z vsem, kar potrebujejo za varno vožnjo s kolesom in za hojo.

Zavedajte se: **»ZIVLJENJE IMA PREDNOST!«**

PRI VOZNIJI Z MOPEDOM NI NAKAZAL SPREMEMBE SMERI

Na cesti nasproti vasi Pušča je zavil na levo stran ceste, ne da bi predhodno z roko nakazal spremembo smeri vožnje. Janez Farič iz Murske Sobotice.

Za njim je med tem časom privozil sofer osebnega avtomobila Evgen Kerčmar, kmetovalec iz Vana vasi, ki je hotel mopedista prehiteti. Mopedist se je zaletel v srednji desni blatnik avtomobila. Škoda na avtomobilu znaša okrog tri tisoč dinarjev, mopedist pa se je pri padcu lažje poškodoval.

PODLEGEL TEŽKIM TELESNIM POŠKODBAM

Okrožno sodišče v Murski Soboti je po daljši obravnavi obsodilo Andreja Ropošo, bolničarja, doma iz Rakičana, zaradi kaznivih dejanj povzročitve hudih telesnih poškodb na 1 leto in šest mesecev strogega zaporja.

Obtožence Andrej Ropoša je delanje le delno priznal in to, da ga je v vasi Dokležovje sunil in pozneje napadel sedaj že pokojni Ciril Rantaša iz Bakovec. Ker je obtožence, kot je izjavil, menil, da ne bosta obračunavala v vasi temveč zunaj vasi, je prišlo do pretepa in medsebojnega obračunavanja na cesti med vasio Bakovci in Dokležovje. Po težjih dobljenih poškodbah je naslednjega dne Ciril Rantaša umrl v soboški bolnišnici.

Pri odmeri kazni je sodišče upoštevalo obtožencevo dosedanje

VESTI

LJUTOMER — Ljutomerska samopostrežna trgovina trg. podjetja »Merkur« nudi zadnje dni med drugim tudi bogato izbiro sadnih sokov, ki jih je doslej primanjkovalo. Kakor smo zvedeli, bodo izbiro sadnih sokov še povečali.

LJUTOMER — Obrat MTT v Ljutomeru bo v kratkem zaposlil novih 95 delavk, ki so jih izbrali izmed 181 prijaviteljnih. Potrebno je omeniti, da so jih tokrat izbrali precej tudi z levega brega Mure ter iz ostalih sosednjih občin. Nekaj delavk bodo v kratkem poslani na strokovno usposabljanje v Maribor.

LENDAVA — Na nedavni seji Zbora proizvajalcev v Lendavi so ugotovljali, da bi bilo potrebno zgraditi v Lendavi še eno pekarno ali pa dosežanje razširiti. Sedanja pekarna je imela v letu 1958 9 milijonov dinarjev prometa, v lanskem letu pa 20 milijonov dinarjev prometa. Kaže, da je potrošnja kruha naglo narasla in tako sedanja pekarna ne more zadostiti potrebam potrošnikov.

VELIKA POLANA — V Veliki Polani in še nekaterih sosednjih vaseh je precej močno razširjena domača obrt — kolarstvo. Na pobudo nekaterih obrtnikov nameravajo ustanoviti skupno delavnico, obrat lendavskega Kolarstva.

LENDAVA — Na seji komisije za varnost prometa, ki je bila pred kratkim v Lendavi, so člani komisije razpravljali o akciji »Boj proti alkoholu« in »Vrni se zdrav«. Sklenili so, da bodo v bodoče organizirali številna predavanja in vrteli filme po kolektivnih gospodarskih organizacijah, ustanov itd. V jeseni pa bodo organizirali prometne krožke in izlete za kolesarje.

Dalje so razpravljali tudi o parkirnih prostorih za avtobuse in osebne avtomobile. Menili so še, da bi v bodoče morali imeti cestarji vedno pri sebi sanitetno torbico s sanitetnim materialom, da bi bilo moč čimprej nuditi pomoč ponesrečencem.

PETROVCI-SALOVCI — Ob koncu minulega tedna je bilo v Petrovcih posvetovanje vodstva kmetijsko-gozdarske zadruge s kmetijskimi tehniki. Med drugim so razpravljali o organizacijskih problemih in o bodočih nalogah zadruga. Predvsem so govorili o pogodbenem proizvodnem sodelovanju s kmetovalci in o najemanju zemljišč, ki jih kmetje ponujajo zadrugi.

Dalje so razpravljali tudi o formiranju ekonomskih enot in o novem pravilniku nagrajevanja. Volitve v delavske svete poslovnih enot zadruga bodo v prvi polovici prihodnjega meseca.

KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU — Minulo soboto je bila v Križevcih pri Ljutomeru razširjena seja odbora za izgradnjo nove šole, ki so se je udeležili tudi predstavniki okrajnega in občinskega ljudskega odbora. Sklenili so, da bodo ob pomoči vsega prebivalstva šolskega okoliša pristopili k izgradnji najnujnejših šolskih prostorov.

MURSKA SOBOTA — Na pobudo okrajnega ljudskega odbora in okrajne turistične zveze je bil dogovor o ustanovitvi hortikulturnega društva za Pomurje. Dogovora so se udeležili tudi predstavniki tega društva iz Ljubljane. Formiran je bil iniciativni odbor, ki bo izvedel vsa pripravljalna dela v zvezi s sklicem ustanovnega občnega zbora.

Bodoče društvo bi naj predvsem skrbelo za ureditvena dela pri vzpostavitvi zelenih pasov ter javnih nasadov.

POMURSKI FILMSKI BAROMETER

KAROLINA REŠKA — Jugoslovanski barvni kinemaskopski film režiserja Vladimira Pogaiča. Scenarij za ta film — napisal ga je Zvonimir Berković — je nastal po znani komediji Draga Gervaisa. Tema filma zajema dogodek iz časov Napoleonove okupacije Reke. Da bi preprečili bombardiranje svojega mesta, nagovorijo Rečani znano lepotic Karolino, ženo bogatega trgovca, da odide na angleško bojno ladjo in izprosi pri admiralu milost za svoje domače mesto. Medtem pa se je izkazalo, da je admiral prestar, da bi lahko sprejel neobičajno Karolino žrtev. Ko pa ugotovi, da lahko sklone dober posel s trgovci, admiral spremeni sklep o bombardiranju Reke. Dokler je bila »žrtev« potrebna, je vse mesto klečalo pred Karolino. Ko pa je nevarnost minila, so se začele klečevje in obrekovanja. Zasmehovanje in zloba nevhvaležnih sosesčanov spremlja Karolino...

V glavnih vlogah bomo videli zelo prikupno Anne Aubrey, dalje Bernarda Lajariga in Davida McCalluna, v enakovrednih vlogah pa tudi naše igralko Nikolo Popoviča, Olgo Spiridonovič, Antuna Nališa in Karla Buljiča. Film je izdelalo beograjsko podjetje

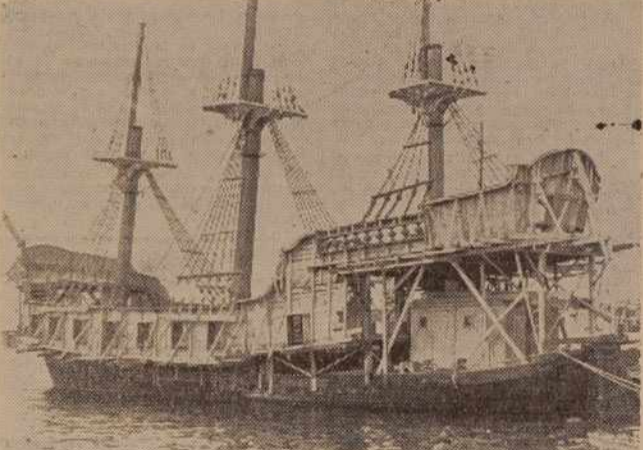
MLADINSKA KONFERENCA

Tudi v enem najboljših aktivov na osemletnih šolah in sicer na osemletki I. v Murski Soboti so imeli pretekli petek mladinsko konferenco. Aktiv ima zelo dobro razvite izvenšolske dejavnosti mladinske organizacije, v okviru katere dela tudi športno društvo »Mladost«. Po kratkem poročilu in razpravi so izvolili novo vodstvo, ki bo skrbelo za nadaljnje uspešno delo aktiva. Po konferenci so imeli poslovilni popoldan s. razreda.

»Avala«, glasbo za film pa je napisal Bojan Adamič, tako da spremljajo dogajanje na platnu slovenski narodni motivi. **FANTOVSKI VEČER** — Ameriški film produkcijske hiše Hecht-Hill-Lancaster. Režiser Delbert Man se je tokrat zopet lotil povsem enostavne zgodbe (kakor pri filmu »Marty«), vendar je v okviru te zgodbe scenarist večkrat očrtal, kaj vse se dogaja pod površino likov, kakršne srečujemo vsak dan na ulici. Vendar pa kritika zameri tako režiserju in še bolj producentom, da so, najbrž iz komercialnih razlogov, pretirano

ja, v dobo, ko se je francosko ljudstvo pripravljalo, da z revolucijo obračuna z družbenimi krivicami in zaprekami. Naj omenimo še to, da je dal Dirk Bogarde v vlogi odvornika Sydneyja Cartona stvaritev, ki jo smatrajo kot do- slej najboljšo v njegovi igralski karieri. Kot bodo ugotovili tudi gledalci, v njegovem liku Carto- na ni romantike in prav zaradi tega je njegov lik bolj pretresljiv in prepričevalen — ne glede na to, da gre za zlobnega in sarkastičnega pijanca.

Film bo ob koncu tega tedna na sporedu kina v Ljutomeru.

Prizor iz filma »Karolina Reška«

vztrajali pri očitnih aspektih seksa, kar po mnenju kritike ne bi bilo potrebno. Po drugi strani pa je zopet vpletlenih v vrvež te fan- tovske noči več vednih in celo humorističnih momentov, kar lahko samo pozdravimo. **Oba** filma bosta ob koncu tega in sredi prihodnjega tedna na sporedu kina »Park« v Murski Soboti.

POVEST O DVEH MESTIH — Angleški film producenta Arthurja Ranka in režiserja Ralpa Thomasa. V glavnih vlogah nastopajo Dirk Bogarde, Dorothy Tutin, Cecil Parker, Stephen Murray, Paul Guers in drugi. Kakor je že bil primer s Shakespeareom in Hugo- jem, je tudi književni opus Char- lesa Dickensa zelo rano pretegnil filmske ustvarjalce in to že v tako imenovani pionirski dobi filma. Ta filmska inačica je že peta ekranizacija istoimenskega Dic- kensovega romana. V tem delu je Dickens večkrat uporabil dejstva iz realnega življenja in zgodovinske resnice ter jih na njemu svoj- stven način prenesel v svet roma- na in domišljije. Dogajanje romana in filmanas vrača v čase ob koncu 18. stolet-

Film bo ob koncu tega tedna na sporedu kina v G. Radgoni.

ŽIVLJENJE V BRIGADI

Teško sem se odločila, da bi šla v brigado. Toda sedaj, ko sem videla, da je v brigadi lepo, mi ni žal.

Dva meseca in pol sem živela v Makedoniji, med samimi mladimi ljudmi, jedla makedonski sir, pila klorovo vodo, poslušala makedonske pesmi, skratka živela brigadirsko življenje.

Nikoli prej si nisem mogla zamisljati, da je življenje v brigadi tako lepo, da je tako lepo hoditi skupno z mladimi ljudmi na delo na traso, živeti med njimi v naselju in podobno. Videli in naučili smo se veliko lepega, zgradili smo avtocesto in s tem pokazali, da smo vredni otroci naše lepe domovine.

Kakor sem se prej težko odločila za brigado, tako mi je bilo hudo, ko sem jo zapuščala. Pristrčno je bilo slovo, od sodelavcev — brigadirjev in brigadirjk.

Vsem brigadirkam in brigadirjem pošiljam lepe pozdrave! Rozika Balažič

KAZEN ZA KLEVETANJE DOMOVINE

Veliko naših ljudi odhaja v razne kraje v inozemstvo na specializacijo, v kolikor je to res specializacija, večina pa z namenom, da si prisluži to ali ono vozilo, tako ali pa drugačno. Kako si ga prisluži? Dela včas, hiti z enega dela na drugo (denar verjetno v domovini ne bi), stedi in podobno. Eden izmed takih je bil Ciril Babič, poljedelec in oče sedem mesecev starega otroka iz Lukavec. Pred kratkim se je zagovarjal na Okrožnem sodišču v Murski Soboti zaradi kaznivih dejanj sovražne propagande.

Leta 1959 je omenjeni odšel v Nemčijo z namenom, da si prisluži denar za nakup vsaj motorne- ga kolesa. Zaposlil se je skupno s še nekaterimi drugimi Jugoslavo- ni (med njimi tudi Frankmure) pri nekem podjetju v Frankfurtu. Bil je delavec, katerega edina želja je bila — vozilo. Med počitkom, ko so posedali, je šestkrat obrekoval Jugoslovansko oblast. Tako je

S TRAKTORJEM ZA VOZIL V OBCESTNI JAREK

V vasi Adrijanci je traktorist Janez Koloba, zaposlen pri Kmetijskih zadrugi »Salovec«, zavozil s priklopo traktorja v obcestni ja- rek in se obrnil na stranico. Na priklopi so bili naloženi hidri, na katerih so sedeli trije delavci. Ko se je priklopa pričela nagibati, so delavci poskakali na tla, pri čemer si je zlomil nogo Evgen Jakic iz Markovec, ki je bil prepe- ljan v bolnišnico.

Z MOTORNIM KOLESOM SE JE PREVRNIL NA RAVNI CESTI

Ludvik Novak iz Puconec se je peljal z motornim kolesom, last Ludvika Temlina iz Strukovec, po cesti drugega reda iz Puconec v Gorico. Na ravni gladki cesti se je prevrnil. Pri padcu je dobil lažje telesne poškodbe, docim znaša škoda na vozilu okrog 30 tisoč dinarjev.

SREDNJA ŠOLA ZA TELESNO VZGOJO TUDI V M. SOBOTI

Ker je v našem okraju pomanjkanje strokovnih učiteljev za telesno vzgojo izredno veliko (v ilustraciji zadostuje samo en podatek: na preko 21.000 šolske mladine je le 9 strokovnih učiteljev za telesno vzgojo), sta svet za telesno kulturo OLO in svet za šolsko OLO sprejela sklep, da bo jeni začel delovati oddelček srednje šole za telesno vzgojo v Murski Soboti. Soboti bo tako med petimi mesti v državi, v katerih je se tovrstna šola - v Sarajevu, Zemunu, Pristini in Mariboru. Sobotski oddelček bo sicer pod ravnanstvom mariborske šole, vendar pa bodo gojenci vse razrede končali v Soboti.

Srednja šola za telesno vzgojo je štiriletna in je popolnoma enakovredna vsem ostalim srednjim šolam. Absolutno nova je namreč "strokovni učitelj telesne vzgoje". Po končani šoli je možno nadaljevati študije na visoki šoli za telesno vzgojo, kakor tudi na katerikoli drugi višji šoli oziroma fakulteti. Gojenci pa se bodo že v času šolanja usposabljali za poučevanje še enega predmeta (n. pr. zgodovine, slovenščine, matematike itdi.), ki ga bodo lahko kasneje - po opravljenih dopolnilnih izpitih na višji pedagoški šoli - poučevali kot predmetni učitelji.

Sprejemni izpiti bodo dne 1. in 2. julija v M. Soboti, rok prijave pa je 25. junij. Vse, ki se za šolo zanimajo, vabimo, da se v petek, 23. junija ob 8. uri zjutraj zberejo pred TVD Partizan v Murski Soboti, kjer bodo lahko dobili vse nadaljnje informacije.

Konjske dirke v Gornji Radgoni

SEDEM ZANIMIVIH DIRK

V nedeljo je Konjski klub Ljutomer s svojo sekcijo v Gornji Radgoni priredil na radgonskem hipodromu konjske dirke, ki si jih je ogledalo okrog 2000 ljudi. Na sporedu je bilo pet konjskih dirk, ena z mopedi in ena z avtomobilom go-kardom.

Zelo zanimive so bile prav gotovo prve tri enovprežne handikap vožnje. V prvi handikap vožnji za 3-letne kasaške konje je zmagala VESKA, last Jožeta Hercoga iz Voseka pri Mariboru s časom 1.39,2. Drugi je bil na cilju POLAR Joska Slaviča iz Stare nove vasi s časom 1.43,2, tretja pa LUNCA Antona Rantaša iz Bunčan s časom 1.50,4. V drugi handikap vožnji za 3 do 12-letne kasaške konje je dosegla prvo mesto LEANKA z vozačem Alojzom Slavičem iz Bunčan. Ta je dosegla kilometriški čas 1.26,4, se pravi skoraj enak čas kot pred 14 dnevi v Ljutomeru. Drugo mesto je dosegla PUSKA Joska Slaviča iz Stare nove vasi s časom 1.35,6, tretje mesto pa SLADKA Feliksa Jureša iz Bunčan. V tretji handikap vožnji za 3 do 12-letne kasaške konje na progi 2000 m je bila prva na cilju SANTINA z vozačem Ivanom Pirherjem iz Lenarta v Slovenskih goricah s časom 1.46,6, vendar je bila diskvalificirana, zato je prišla na njevo mesto PLEMENTIKA z vozačem Znidaricom iz Stare nove vasi s časom 1.48,2. Tretje mesto v tej dirki je zasedel LIDOS Joska Slaviča iz Bunčan s časom 1.53,5.

V četrti dirki je bila na sporedu ravna galopska dirka za konje brez izenačenja teže. V tej dirki je zasedel prvo mesto Miro Cvetočko z EPOHO KK Maribor s časom 1.19,4. V zadnji dirki dvovprežne handikap vožnje za 3 do 12-letne kasaške sta zmagali JERKICA in SLADKA z vozačem Francem Zitikom iz Bučevčev s časom 1.44,3. Drugo mesto je za-

sedel Jože Hercog s CİKICO in MRICEM iz Voseka pri Mariboru s časom 1.46,1, tretji pa je bil na cilju Josko Slavič s PUSKO in LEANKO iz Bunčan s časom 1.47,8.

Po končanih konjskih dirkah so tekmovali mopediti. Tekmovalo je osem vozačev. Zmagal je Anotn Jelen iz Slatine Radence. Drugi je bil Stanko Vidovič, tretji pa Ivan Horvat, oba iz Slatine Radence.

Zelo zanimiva in obenem zadnja je bila vožnja Milana Muhiča iz Gornje Radgone. Vozil je s svojim avtomobilom go-kardom. Ta avtomobil je naredil s pomočjo svojega očeta sam in je edini te vrste v Pomurju. Omembe vredno je tudi to, da je Milan Muhič s svojim go-kardom 14. maja letos zasedel na republiškem tekmovanju prvo mesto. Doma izdelani go-kard doseže največjo hitrost 90 km na uro.

MLADI ROKOMETAŠI - ČLANI PSD »MLADOST« IZ MURSKA SOBOTA

Kvalifikacije za vstop v republiško rokometno ligo

Okrajni rokometni odbor v M. Soboti obvešča občinstvo, da bo v nedeljo, 25. t. m. kvalifikacijske rokometne tekme za vstop v I. republiško ligo. Na kvalifikacijah bodo poleg domačega Graficarja sodelovala še moštva MTT iz Maribora, »Partizana« Celje in prvaka Dolenjske. Tekme bodo v Domu TVD »Partizan« v Murski Soboti s pričetkom ob 8. uri.

Po končanih tekmah bo razdelitev pokalov in priznanj najboljšim ekipam v svojih ligah in najboljšim strelcem.

Oglejte si te zanimive rokometne borbe v čimvečjem številu.

ORO Murska Sobota

V ZADNJEM KOLU POMURSKA NOGOMETNE LIGE

BREZ PRESENEČENJ

V zadnjem kolu Pomurske nogometne lige ni bilo posebnih presenečenj. Favoriti posameznih srečanj so pobrali ves izkupiček. Delno presenečaja samo zmagala Dobrovnik v Ljutomeru. Kljub temu, da je

zadnje kolo že mimo, pa še ni znana končna razvrstitev moštev na lestvici, ker je potrebno odigrati še tri tekme, ki so bile v času tekmovalja preložene. Te tekme bodo v nedeljo, ko bo tekmovalje za prvenstvo tudi zaključeno.

Na sporedu je še tekmovalje za pokal marsala Tita, ki mora biti izpeljano do konca tega meseca. Tudi tekmovalje

je v pionirski nogometni ligi se bliža h koncu. V nedeljo bodo odigrane še zaostale tekme. O poteku samega tekmovalja pa kaj več prihodnjič!

V zadnjem kolu so bili za beleženje naslednjih rezultatov: Pušča : Radgona 1:6 (0:3), Ljutomer : Dobrovnik 2:4 (1:2), Turnišče : Tišina 3:0 (p. l.), Soboti B : Bogojina 3:0 (p. l.), Nafta B : Beltinci 10:0 (5:0).

Kvalifikacijska nogometna tekma z dvema polčasoma

Graficar : Celje 1:5 (1:0)

Moštvo soboškega Graficarja se je v nedeljo srečalo v prvi kvalifikacijski tekmi za vstop v Slovensko conško ligo z dokaj resnim nasprotnikom - enajstorico ZSD Celje. Tekmo je izgubilo z visokim rezultatom in si tako zmanjšalo upe za uspeh v kvalifikacijah, saj bi moralo v primeru, da se uspe povzpeti na prvo stopnico, v Celju premagati istega nasprotnika še z višjim rezultatom, kar je glede na tuj teren domala neuresničljivo.

Domačini so v prvem polčasu, zlasti v začetku, z nevarnimi napadi večkrat ogrozili nasprotnikova vrata in če bi bili napadatelji bolj prisedni, bi po zelo ugodnih priložnostih za gol lahko bili v prvem polčasu vodili najmanj z rezultatom 3:0, tedaj pa bi se verjetno v nadaljnji igri tudi vse drugače zasukalo, kot se je. Edini

gol za domače barve se je posrečil Puklavcu, ki je po neuspešni intervenciji vratarja pribesno poslal žogo v nasprotnikovo mrežo in tako dosegel zelo lep gol. Po tem голу so domači še bolj energično napadali, toda obdramba gostov je bila vse bolj previdna in je dokaj uspešno odvracala nevarnosti s svojega polja.

Kar pa se gostom ni posrečilo v prvem polčasu, to so dosegli v drugem, ko je napadu uspešno povsem razbiti domačo obrambo in ji s hitrimi prodori onemogočiti organizirane akcije. Vrste domačinov so bile kmalu povsem razbite, zato se je posrečilo Belcerju in še zlasti razpoloženemu Deviču kar petkrat zatrestiti njihovo mrežo. Prvi je dal dva, drugi pa tri gole. Tudi napadalna vrsta domačinov je bila močno ohromljena, saj so se njeni vedno redkejši napadi povsem izjavili, kajti če ni šlo drugače, se je obramba gostov odločala pač za najbolj energične posege, zaradi katerih so potem domači streljali več kotov, toda brezuspešno!

Doseženi rezultat ne ustreza povsem poteku igre. Lahko bi bil ugodnejši za črno-bele, ki so napravili v prvem polčasu prav ugoden vtis na tokrat številno občinstvo, ki jih je tudi vztrajno bodrilo, toda v drugem polčasu so povsem zatajili. Njihova hiba je bila predvsem v tem, ker se jim ni posrečilo onemogočiti v zaključnih akcijah ob gostujočih strelca golov, ki sta predstavljala steber celotnega moštva in imata tudi največ zaslug za tako izdatno zmago Celjanov.

Igro je objektivno in avtoritativno vodil Janžekovič iz Maribora ob podpori svojih sovrstnikov - domačinov.

V GORNJI RADOONI: Radgona : Ljutomer ob 10. uri, delegat Kranjc, v BELTINCII: Beltinci : Turnišče ob 16.30, del. Kreslin, na TISINI: Tišina : Graficar I (pionirji), ob 15.30, del. Fieko, Tišina : Pušča ob 16.30, del. Fieko, v SALOVCIH: Salovci : Dobrovnik, tekma za pokal, ob 16. uri, del. sodnik, v M. SOBOTI: Soboti B : Nafta B, tekma za pokal, ob 15. uri, del. Cuga.

JUDO NASTOP V SOBOTI

Minulo soboto in nedeljo so se pomerile v domu »Partizana« v Murski Soboti tri ekipe - domačega »Partizana«, SD »Drava« iz Ptuj in ZTAK iz Maribora ter prikazale samoobrambo, judo me te in delo na tleh, pa kombinacije in protiprijeme v metih. Pre-

izkusile pa so svoje znanje tudi v tehniki, brzini in moči, čeprav naj bi ta igrala manj važno vlogo - v prijateljskih borbah.

Dasiravno so bile te borbe za mlade judoiste »Partizana« iz M. Soboti zaključna ocena njihovega znanja, bi moralo vodstvo »Partizana« po triletnem obstoju in delu to svojo sekcijo podpreti moralno in materialno (blazine!), da bi se zboljšala kakovost. Če pomislimo, da so v Sloveniji pred letom ustanovljene sekcije ali klubi v kakovosti znanja na veliko boljši višini kot pa judo sekcija soboškega »Partizana« po triletnem delu, je neodločen izid s SD »Drava« za soboške judoiste poraz. Same borbe med Ptujem in Soboti so bile pestre in dinamične, v tehniki pa sta si bili ekipi enakovredni.

Drugačnja je bila borba med Sobočani in Mariborčani. ZTAK iz Maribora je že v začetku prevzel vodstvo in ga ohranil do konca. Enako je bilo v srečanju med Mariborčani in Ptujčani. Tudi v teh borbah so Ptujčani za 3 točke podlegli Mariborčanom.

- KONČNI REZULTATI:**
 »Partizan« Soboti : SD »Drava« 9:9
 ZTAK Maribor : »Partizan« Sob. 8:3
 ZTAK Maribor : SD »Drava« 6:3
 Najboljši borci: ZTAK Maribor (Laitinger, Lipovec, Majerič); SD »Drava« (Cimerman, Kuhar, Vidovič); »Partizan« Sob. (Jagodič, Horvat). S. K.

Sindikalno strelsko tekmovalje

V okviru delavskih Sportnih iger, ki se trajajo, je zastopan tudi strelski sport. Na sporedu je bilo streljanje z zračno puško na razdaljo 10 m. Vsak tekmovalce je moral izstreliti 20 diablov kroglic za oceno. Nastopilo je 24 ekip, med njimi 20 moških in 4 ženske ekipe. Ekipa članov so strelje po 5 strelcev, ženske ekipe pa so sestavljale po 3 strelke. Tekmovalje je bilo na dvorišču Doma JLA v Murski Soboti. Čeprav mnogi tekmovalci prej nikoli niso streljali in so imeli sedaj puško prvič v roki, so dosegli lepe rezultate. Zlasti dobre rezultate so dosegle tiste sindikalne ekipe, v katerih je bilo več registriranih strelcev. Ekipa so dosegle naslednji uspeh.

Veterinarski zavod 624, 15. Obrtnik 615, 16. Rakičan 605, 17. Bolnica 603, 18. PTT 579, 19. ObLO 494, 20. Vodna skupnost 238 krogov.

ZENSKKE: I. Panonija (409 ob 600 možnih), 2. ONZ 307, 3. DOZ 292 in 4. ObLO 282 kroga.

HOKEJ NA TRAVI

V minulem tednu je bila odigrana prvenstvena hokejska tekma med SSD ESS in TVDP Murska Sobota, ki se je končala s presenetljivo zmago učencev ESS s 6:0 (5:0). V drugi tekmi prvenstva pa je Lendava premagala TVDP Beltinci s 3:2 (2:0).

Na tablici prvega prvenstva Pomurja torej vodi ESS s 4 točkami, na drugem mestu je Lendava s 2 točkama, na tretjem je »Partizan« Beltinci in na četrtem »Partizan« M. Sobota, dvakratni prvak LBS.

PRESENEČENJE
 V BELTINCIIH
 V prvem kolu Pomurske ho-

kejske lige sta se v Beltincih srečali moštvi domačega Partizana in Lendave. Proti pričakovanju so zmagali gostje z rezultatom 3:2 (2:0). Strelci: Osteric in Ferencsek za domače, Žilavec, Galič in Vester za Lendavo.

Predzadnje nedeljo je bila v Beltincih prijateljska tekma med omenjenima moštvoma. To tekmo so odločili v svojo korist domačini z rezultatom 5:2.

LENDAVČANI OKRAJNI PRVAKI V ROKOMETU

V finalni tekmi za pokal FLRIJ je rokometno moštvo iz Lendave - »Vajence« premagalo RK »Graficar« z rezultatom 2:16. S tem je »Vajence« postal okrajni prvak in bo igral ostale tekme s klubi izven Pomurja. Moštvo Graficarja je s tem zabeležilo v letošnjem letu svoj prvi poraz.

Končana so vsa tekmovalja v I. pomurski rokometni ligi za 5. prvenstvo za leto 1961. Tablica ob zaključku izgleda takole:

Graficar	13	10	0	2	382:146	20
Vajence	12	10	0	2	346:148	20
Vajence	12	8	0	4	274:165	16
Krog	12	5	0	7	231:234	10
LSS	12	5	0	7	186:241	10
Elan	12	4	0	8	156:316	8
Učiteljske	12	0	0	12	117:414	0

V nedeljo bo v M. Soboti kvalifikacijski turnir za vstop v republiško rokometno ligo za člane in sicer zgodnje skupine. Na tem

turnirju bodo sodelovala moštva iz okrajnih lig Maribora, Celja, Novega mesta in M. Soboti. Okrajni rokometni odbor, kateremu je bila zaupana organizacija omenjenega turnirja, si mnogo prizadeva, da bi prireditev dobro uspeša. Pokrovitelj tega turnirja bosta OO SZDL in »Pomurski tisk«. Ob tej priložnosti bo izšla tudi brošura, ki bo ob 5-letnici rokometnega delovanja v Pomurju obsegala razvoj te panoge in rezultate prvenstev.

Jutri, v petek 23. t. m. bo v domu »Partizana« v M. Soboti zjutraj ob 8. uri posvet vseh kandidatov, ki so poslali prošnje za sprejem v srednjo šolo za telesno vzgojo, kakor tudi tistih, ki še niso poslali prošnji.

MOSKI: Pomurski tisk (859 krogov od 1000 možnih), 2. Panonija I 855, 3. Panonija II 802, 4. Trgovci 798, 5. ONZ 771, 6. Tovarna perila »Mura« 766, 7. Panonija III 761, 3. OZSZ 720, 9. Gradbeno podjetje »Pomurje« 718, 10. Agroservis 680, 11. Železničarji 664, 12. DOZ 639, 13. OLO 628, 14.

RADIJSKI PROGRAM

NEDELJA
 8.00 Mladinska radijska igra - Aleksander Marodič: Dečki z Rdeče obale; 8.40 Iz albuma skladb za otroke; 8.50 V tritretinskem taktu z orkestrom Raphaela; 9.00 Poročila; 9.05 Z zabavno glasbo v novi teden; 9.47 Pri skladatelju Marjanu Kozmi - Sonatina facile (Aci Bertonec) - klavir - Srečanje (Marcel Ostajevski - bariton, Marjan Vodopivec - klavir); 10.00 Se pomnite, tovariši... Franc Stoka; iz legale v Trstu; 10.30 Narodne in domače viže; 10.50 Nedeljska matineja; 11.35 Silvo Matelič: Moje mesto včeraj, danes in jutri (Reportaža); 13.30 Za našo vas 13.50 Koncert pri vas doma; 15.30 Melodije, ki vam ugajajo; 16.00 Igramo za vas; 17.00 Sportno popoldne; 19.30 Radijski dnevnik; 20.00 Zabavni zvoki za vse; 21.00 Sportna poročila; 21.10 Ludwig van Beethoven: Simfonija št. 3 v Es-duru »Eroica« (Orkester Dunajske opere dirigira Hermann Scherchen); 22.15 Plesna glasba; 23.05 Iz Gluckove operne zakladnice.

PONEDELJEK
 8.00 Poročila; 8.05 Nastopata pevska zbor iz Radomelj in Domžal p. v. Staneta Habeta; 8.30 Polnočno popotovanje od strani do strani - Leopold Suhadolčan: Skriti dnevnik; 8.45 Četrta ure z Ljubljanskim jazz ansambлом; 9.00 Dvopodanski operni spored; 10.15 Zvočna mavrica; 11.00 Po svetu jazz (ponovitev); 11.30 Emil Adamič in Anton Lajovic; 12.00 Petnajst minut z Zadovoljnimi Kranjci; 12.15 Kmetijski nasveti - dr. Ivanka Ergle; Plodnostne motnje pri kravah zaradi vibracije; 12.25 Melodije za popoldne; 13.30 Danilo Bučar: Belokranjske pisane - Igra Pihalni orkester JLA p. v. Jožeta Bruna; 13.35 Gioacchino Rossini

RADIOTELEVIZIJA - LJUBLJANA

Od 25. jun. do 1. julija

- Ottorino Respighi: Fantastična prodajalna, baletna suita; 14.30 Pririditve dneva; 14.35 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov - Od Triglava do Ohrida; 15.40 Iz filmov in glasbenih revij; 16.00 Naši potniki na tujem - Boris Kuhar; Nenehno izobraževanje Svedov; 16.20 Mojstri vam poje in igrajo; 17.00 Lokalni dnevnik; 17.15 Sotferjem na poti; 18.00 Odlomki iz Opere Pikova dama P. I. Cajkovskega; 18.40 S knjižnega trga; 20.00 Ponedeljkova panorama zabavnih melodij; 21.05-22.30 Simfonični koncert Zagrebske filharmonije; 22.50 Literarni nokturmo; 23.05 Plesna glasba.

TOREK
 8.00 Poročila; 8.05 Orkestralni in zborovski odlomki iz Verdijevih oper; 8.30 Oddaja za otroke; 9.00 Zvoki za prijetno razvedrilo; 9.40 Poje Zenski vokalni kvartet; 10.15 3 slavne taktirke; 11.00 Pevec Dusan Jaksic; 11.15 Branje za vroče dni - poletne prigode Jaroslava Haška - I. del; 11.35 Aleksander P. Borodjin: Klavirski kvintet; 12.00 Slovenske narodne ob spremljavi harmonike; 12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Tone Simončič: Načrti za živinorejo na zadružnih gospodarstvih; 12.25 Melodije za popoldne; 13.30 Arje iz Mozartovih oper; 14.00 S popevkami po Evropi; 14.30 Pririditve dneva; 15.40 Lucijan Marja Škerjanc: Dvanajst preludijev za klavir; 16.00 Počitniška zgodba - Miško Kranjec: Morski pes v Blejskem jezeru; 16.20 Naši pevci zabavne glasbe in domači zabavni ansambli; 17.00 Lokalni dnevnik; 17.15 Simfonični fragmenti; 18.00 Clovek in zdravje; 18.10 Od plesišča do plesišča; 18.45 Ljudski parlament; 20.00 Poljska zborovska glasba; 20.20 Radijska igra - Eugene O'Neill: Elektra naj zalube

je - II. del (Prva izvedba); 21.30 Mihovil Logar: Rondo rustico; 21.35 Zvočni kaleidoskop; 22.15 Koncertna glasba raznih dežel; 23.05 Plesna glasba.

SREDA
 8.00 Poročila; 8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji; 8.30 Počitniško popotovanje od strani do strani - Leopold Suhadolčan: Skriti dnevnik; 8.45 Orgle in orglice; 9.00 Vsaka ura ima svoj zven; 10.15 Zabavni potpuri; 11.30 Deset minut iz naše beležnice; 11.40 Mladinske Pozajice: Mali koncert; 12.00 Vesele hrbovci so v gostih; 12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Jože Silc: Kaj bomo sejali po jetmenju?; 12.25 Melodije za popoldne; 13.30 Zabavala vas bosta Kmečka godba in Gorenjski vokalni kvartet; 13.35 Glasbeni desert; 14.30 Pririditve dneva; 14.35 Plesna medigra; 14.40 »Pojdem v rute«; 15.40 Edward Elgar: Car mladosti, orkestralna suita; 16.00 Radijska univerza - Letalstvo - VI. del; 16.15 Koncert po željah poslušalcev; 17.00 Lokalni dnevnik; 17.15 Radi jih poslušate; 18.00 Melodije iz tujih krajev; 18.30 Trio Bardorj in Sekstet bratov Plesko; 18.45 Sport in športniki; 19.30 Radijski dnevnik; 20.00 Majhna prodajalna plošč s popevkami in zabavnimi zvoki; 20.45 Zoltan Kodaly: Pri Siculskih predikah; 22.15 Zaplešite z nami; 22.30 Literarni nokturmo; 23.05 Nočni koncert.

CETRTEK
 8.00 Poročila; 8.05 S tostran in onstran Sotle; 8.30 Oddaja za cicibane; 9.00 Naš zvočni magazin; 10.15 Slavni pevci - slavne arje; 11.00 Obrtniški zbor »Enakost« iz Kranja p. v. Viktorja Fabijana; 11.15 Branje za vroče dni - Polet-

ne prigode Jaroslava Haška - II.; 11.35 Romunska in bolgarska zabavna glasba; 12.00 Slovenske narodne v priredbi Janka Ranika poje Janez Lipušček; 12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Milan Simic: Mravlja, uspešna zatratka gozdnah škodljivcev; 12.25 Melodije za popoldne; 13.30 Z Orkestrom RTV Ljubljana po domači deželi; 14.05 Vedri napevi z velikimi zabavnimi ansambli; 14.30 Pririditve dneva; 15.40 Dalmatinske narodne pesmi; 16.00 Zabaval vas bo pianist George Feyer; 16.20 Nesmrtna melodije Vincenza Bellinija; 17.00 Lokalni dnevnik; 17.15 Pevka Gabi Novak; 17.30 Turistična oddaja; 18.00 Jazz na koncertnem odru; 18.20 Glasbene miniature; 18.45 Poletni kulturni zapiski; 19.30 Radijski dnevnik; 20.00 Cetrtkov večer domačih pesmi in napetkov; 20.45 Glasbena medigra; 20.50 Literarni večer; 21.30 Ivo Petrič: Druga simfonija; 22.15 Nočni akordi; 22.45 Ludwig van Beethoven: Sonata za rog in klavir (Horstni Jože Falout, pianista Nada Verbič-Oman); 23.05 Plesna glasba.

PETEK
 8.00 Poročila; 8.05 Glasba ob delu; 8.30 Počitniško popotovanje od strani do strani; 8.45 Matija Bravanca: Diverisements za klavir in godalni orkester; 9.00 Iz jugoslovanskih oper; 10.15 Z melodijami ob obalah Sredozemskega morja; 11.00 Malo na violončelo, malo na klarinet; 11.40 Otroci pozdravljajo; 12.00 Vokalni kvintet Lisinski iz Zagreba; 12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Vukadin Sisaković: Ojdi vinski trte; 12.25 Hammond orgle in trio orgle Rainers; 12.40 Pisani zvoki z Dravskega polja; 13.30 Zdaj pa kar po domače; 13.35 Nekaj opernih baletov; 14.30 Pririditve dneva; 14.35 Godala in vokalni zabavni ansambli; 15.40 Poslušajmo

Slovenski oktet; 16.00 Sportni tednik; 16.20 S sprejemnikom na dopust; 17.00 Lokalni dnevnik; 17.15 Koncert za vas; 18.00 Zabavni orkester RTV Beograd; 18.15 Ljudska glasba narodov Sovjetske zveze; 18.45 Iz naših kolektivov; 19.30 Radijski dnevnik; 20.00 Zabavni orkester Jackie Gleason; 20.15 Tedenski zunanepolitični pregled; 20.30 Iz del Antonina Dvoraka - 2. oddaja; 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih; 22.15 Godala v noči; 22.35 Moderna plesna glasba; 22.50 Literarni nokturmo; 23.05 Spored jugoslovanske glasbe.

SOBOTA
 8.00 Poročila; 8.05 Naši glasbeni uspehi v preteklem šolskem letu; 8.30 Pionirski tednik; 8.50 Hammond orgle; 9.00 Med renesanso in impresionizmom; 10.15 S sprejemnikom na dopust; 11.00 Po svet-

tu jazz (ponovitev); 11.30 Popevke se vrtajo; 12.00 Venček narodnih melodij; 12.15 Jože Kregar: Cvetice dvoletnice; 12.25 Igra Pihalni orkester LM p. v. Rudolfa Starčiča; 12.45 Crno in belo; 13.30 Nekaj razpoložljive glasbe; 14.00 Vedri zvoki; 14.30 Pririditve dneva; 15.40 L. M. Škerjanc: Tri skladbe za violončelo in orkester; 16.00 Humoreska; 16.20 Majhni ansambli; 16.40 Mladinski mešani zbor gimnazije Celje p. v. Egona Kuneja; 17.00 Lokalni dnevnik; 17.15 Kitara in vibrafon; 17.30 Po kinu se dobimo; 18.00 Dva prizora iz opere Hovansčina Modesta Musorgskega; 18.20 Pozdrav z gora; 18.45 Okno v svet; 19.30 Radijski dnevnik; 20.00 V dvo in tritretinskem taktu; 20.20 Radijska komedija; 21.14 Melodije za prijeten konec tedna; 22.15 Oddaja za naše izseljence; 23.05 Plesna glasba.

Radio Murska Sobota

NEDELJA
 12.00 Razgovor z volivci, lokalna poročila; 12.20 Domači zbori in ansambli; 12.30 Obvestila, reklame; 12.40 Oddaja v madžarskem jeziku; 13.05 Zeleni ste, poslušajte!

PONEDELJEK
 17.00-17.15 Sportna poročila, oddaja za mladino, obvestila.

TOREK
 17.00 Lokalna poročila; 17.20 Obvestila, reklame; 17.30 Oddaja v madžarskem jeziku; 17.40 Glasbeni spored.

CETRTEK
 17.00 Lokalna poročila, obvestila, reklame; 17.20 Oddaja v madžarskem jeziku; 17.30 Zeleni ste, poslušajte!

SOBOTA
 17.00 Naš sobotni sprehod; 17.15 Obvestila, reklame; 17.30 Zeleni ste, poslušajte!

Radio Murska Sobota prenaša dnevno spored RTV Ljubljana od 05.00 do 08.00 in od 15.00 do 23.00. Ob nedeljah in praznikih pa od 06.00 do 23.00 ure.

**OB V. PRAZNIKU OBČINE LENDAVA —
PRAZNOVANJU 16-LETNICE OSVOBODITVE —**

11-LETNICE DELAVSKEGA IN DRUŽBENEGA SAMOUPRAVLJANJA

čestitamo vsem občanom

- OBČINSKI LJUDSKI ODBOR**
- OBČINSKI KOMITE ZKS**
- OBČINSKI ODBOR SZDL**
- OBČINSKI SINDIKALNI SVET**
- OBČINSKI KOMITE LMS**

LENDAVA

in delovni kolektivi

- Proizvodnja nafte**
- Opekarna Lendava**
- Gradbenik**
- Industrija lahke obutve Turnišče**
- Elektromlin Lendava**
- Tovarna dežnikov in pletenin**
- Kmetijsko gozdno gospodarstvo**
- Trgovsko podjetje „Univerzal“**
- Mehanika**
- Mizarstvo**
- Kmetijska zadruga Lendava**
- Kmetijska zadruga „Brazda“ Dobrovnik**
- Opekarna Dobrovnik**
- Obrtno komunalno podjetje**
- Klavnica**
- Pekarna**
- Gostinsko podjetje „Park“**
- Gostišče „Nafta“**

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 23. junija — Kresnica
Sobota, 24. junija — Janez
Nedelja, 25. junija — Jaroslav
Ponedeljek, 26. junija — Gruda
Torek, 27. junija — Ema
Sreda, 28. junija — Zoran
Četrtek, 29. junija — Peter

KINO

MURSKA SOBOTA — od 23.-25. junija jugoslov. barvni kinema-skopski film: »Karolina Reška«; od 26.-27. junija ruski film: »Sonce vsem sije«; od 28. do 29. junija ameriški film: »Enatovski večer«.

LJUTOMER — od 24.-25. junija angleški film: »Povest o dveh mestih«; od 26.-27. junija zahodnonemški film: »Priok«.

SLATINA RADENCI — od 25.-26. junija angleški barvni kinema-skopski film: »Spomini iz Italije«; 29. junija ameriški film: »Jutri bom jokala«.

GORNJA RADGONA — od 24. do 25. junija domači kinema-skopski film: »Signali nad mestom«; od 26.-27. junija nemški film: »Danes se ženi moj mož«.

SALOVCI — od 24.-25. junija francoski film: »Gervaise«.

VIDEM OB SCAVNICI — od 24. do 25. junija jugoslovansko-italijanski film: »Velika plava cesta«.

KRIŽEVCI PRI LJUT. — od 24. do 25. junija ameriški film: »Risarka modelov«; od 26.-27. junija ameriški barvni kinema-skopski film: »Komu zvoní«.

MALI OGLASI

HISO z gospodarskim poslopijem (vse zidano) in 5 ha obdelovalne zemlje, ugodno prodam, Karel Kuhar, Puconci 52, M-643

POGONSKI MOTOR, benzinski — 5 KS — v dobrem stanju, prodam, Avgust Depona, Gerlinči 43, p. Cankova, M-644

MLATILNICO »Vihterle-Kovarik« širina bobna 90 cm, po ugodni ceni prodam, Stanjevič 6, p. G. Petrovci, M-645

DENARNICO z dokumenti in nekaj denarja sem izgubil dne 18. jun. 1961 na Kapeli. Poštenega najditelja prosim, da vrne vse skupaj proti nagradi na naslov: Anton Jurgec, strojevodja, Kurilnica JZ Maribor, M-647

OSEBNI AVTOMOBIL »Mercedes« v dobrem stanju za 550.000 do 500.000 din prodam, Vida Kozic, Stefana Kovaca 7, M. Sobota, M-649

MLADO KRAVO v starosti 5 let, dvakrat breja, prodam, Janez Horvat, Krnel 26, p. Martjanci, M-650

NUDIM brezplačno opremljeno sobo osebni, ki bi mi pazila na otroka od 7.-14. ure, Olga Dešnik, Kidričeva 50, M. Sobota, M-651

GOSPODINSKO POMOČNICO k tričlanski družini sprejememo takoj. Lastna soba, plača po dogovoru, Kopečar, Ljubljana, Gorjančeva 12, M-652

JOPICO, temnoplave barve, cekeer plavi, sem izgubila na cesti od Murske Sobotice do Dolnjih Slavec. Poštenega najditelja prosim, da mi vse vrne proti nagradi na ime: Marija Beseda, Matije Gubca 25, M. Sobota, M-653

DENARNICO z osebnimi izkaznicami sem izgubila dne 17. jun. 1961 od hotela »Zvezda« do Kidričeve ulice. Poštenega najditelja prosim, da izkaznico vrne na naslov ali na upravo lista, M-659

KNJIŽNO OMARO in pisalno mizo — orehov furnir, v odličnem stanju, ugodno prodam, Darinka Renard, Cvetkova ul., Murska Sobota, M-660

GOSPODINSKO POMOČNICO v Ljubljano sprejemem k otrokoma 2 in 5 let, lahko začetenca. Plača odlična. Naslov v upravi lista, M-666

MOTORNO KOLO »Horex« s prikolic, v dobrem stanju, po ugodni ceni prodam, Stefan Vrbančič, traktorist, Kmetijsko gospodarstvo Lendava, M-667

REPUBLIŠKI ODBOR ŽELEZNIČARJEV ZA PROSLAVO 20. OBLETNICE UPORA LJUBLJANA (Moše Pijade 39)

zbira zgodovinsko gradivo o delu OF na železnici, ki bo pozneje objavljeno v posebni publikaciji. V ta namen

poziva

vse aktivne železničarje, ki so kakorkoli pomagali OF na železnici ali v kraju svojega bivališča, da izpolnijo anketne liste, ki jih lahko dobijo v svoji delovni enoti, tiste pa, ki so bili, po letu 1945 upokojeni ali zaposleni drugje, da sporočijo do 1. julija 1961 svoj naslov šefu najbližje železniške postaje. Prav tako prosijo odbor vse tiste terenske aktiviste OF, ki so imeli med vojno zvezo z aktivisti OF na železnici, da svoje sedanje naslove sporočijo temu odboru.

DAROVALCI KRVI NA TRANSFUZIJSKI POSTAJI OD 22. MAJA DO 28. MAJA 1961 M. SOBOTA

Gizela Nemet iz Pordasinec, Evgen Kakaš iz Vadarec, Marija Vereš iz Murske Sobotice — četrtič, Terezija Roškar s Kapelje, Pepca Ratnik iz Gor. Kočjana, Marija Darvaš iz Radencec — tretjič, Feliks Muihič iz Kobilščaka, Angela Grah iz Parčujaka, Rozalija Kepe, Rozalija Koša, Rozalija Gene — drugič, Julija Vida, Stefan Heršenjak, vsi iz Gornjega Lakoša, Verona Tivadar — drugič, Katarina Kopinja — drugič, Marija Gerencar, Rozalija Ceke, Ana Bot, Terezija Antolin — drugič, Verona Vinko — drugič, Katarina Požgal, Katarina Horvat — drugič, Franc Gene — drugič, vsi iz Gaberja.

Bela Belinger — enajstič, Anton Režonja — enajstič, oba iz bolnišnice Murska Sobota.

V imenu bolnikov se vsem darovalcem krvi najlepše zahvaljuje

TRANSFUZIJSKA POSTAJA MURSKA SOBOTA

VAJENCA SPREJMEMO TAKOJ!

Pogoj: fant s končano osemletko. »Varteks« obleke, Murska Sobota.

OPOZORILO!

Izjavljam, da nisem plačnica nobenih dolgov, ki bi jih napravil kjerkoli moj mož Franc Senčar, Boračeva 59, Zena Antonija, Boračeva 59, p. Sl. Radenci.

IZID VELIKEGA NAGRADNEGA ZREBANJA PREŠERNOVE DRUŽBE (Zrebanje je bilo dne 15. junija 1961)

Dobitke prejmejo	srečke s številom
Avto Citroen — Spačak	32.842
Moško kolo	24.523
Moško kolo	29.177
Zensko kolo	55.634
Zensko kolo	17.386
Tranzistorski radijski aparat	16.484
Tranzistorski radijski aparat	58.659
Radijski aparat	40.941
Radijski aparat	13.370
Sesalec za prah	28.612
Električni štedilnik s pečnjakom	18.339
Zapestna ura	11.510
Zapestna ura	48.079
Električni brivski aparat	55.695
Električni rešo na dva grela	21.859
Električni likalnik z regulatorom	10.128
Lonec »Ekonom«	07.584

PRAKTIČNA DARILA — srečke števil:

05.924, 63.117, 05.917, 48.834, 02.969, 16.411, 59.840, 55.867, 04.410, 45.449, 38.905, 91.487, 44.486, 34.228, 52.008, 95.687, 21.763, 24.454, 72.865, 16.481, 92.064, 80.159, 89.486, 24.091, 71.624, 52.204, 47.530, 02.996, 52.475, 32.607, 28.204.

Knjižne nagrade vse srečke, ki se končujejo na: 281 ali 087.

Lastniki izrebranih srečk naj prevzamejo darila v upravi Prešernove družbe, Ljubljana, Erjavčeva 14a najkasneje do 15. avgusta letos, ko bo srečkam potekla veljavnost.

PREŠERNOVA DRUŽBA

Direkcija za ceste OLO Murska Sobota obvešča, da je cesta III-2007 BISTRICA—RAZKRIŽJE odprta za ves promet.

Direkcija za ceste OLO Murska Sobota obvešča, da je cesta III-2010 t. j. DOBROVNIK—KOBILJE odprta za ves promet.

Upravni odbor Trgovskega podjetja »ŽELEZO« Murska Sobota razpisuje naslednja delovna mesta:

- 1 mesto visokokvalificiranega železninarja kot poslovođe za poslovalnico »Opremotehna«**
- 3 mesta učencev v trgovini s končano osemletko**
- 1 mesto blagajničarke za trgovino**

Pismene ponudbe pošljite na upravo podjetja.

Kmetijsko gospodarstvo Rakičan, p. Murska Sobota razpisuje sledeča prosta delovna mesta:

- 1 delovno mesto upravnika na delovišču Kramarovci.**
Pogoj: kmetijski tehnik z najmanj triletno prakso v kmetijstvu. Družinsko stanovanje na razpolago. Nastop službe takoj.
- 1 delovno mesto obratnega knjigovodje.**
Pogoj: srednjestrokovni uslužbenec s prakso v knjigovodstvu. Nastop službe takoj.
- 3 delovna mesta svinjerejcev na delovišču Jezera v Rakičanu.**
Pogoj: kvalificirani delavci — svinjerejci. Nastop službe takoj. Prošnje za sprejem poslati do 1. julija 1961.

KOVINSKO PODJETJE „ATMOS“

MARIBOR, Strossmayerjeva ul. 3

Izdeluje: stavbno opremo, balkonske ograje, stopniščne ograje ter ograje okrog stavb, razne konstrukcije, železne dimnike itd.

Popravlja: vse vrste parnih strojev (tudi mlatilniških) parnih kotlov, žage (gatre) in druge naprave.

Vari: vse vrste kovin vključno odlomljene dele iz sive strojne litine.

Vsa dela opravljamo poceni, kvalitetno in hitro.

Za cenjena naročila se priporočamo.

Komisija za štipendije pri Občinskem ljudskem odboru Murska Sobota razpisuje na podlagi 7., 26. in 27. člena Temeljnega zakona o štipendijah (Uradni list FLRJ, št. 32/55) naslednje štipendije:

- 1 na pravni fakulteti**
- 1 na medicinski fakulteti (stomatologija)**
- 1 na medicinski fakulteti (splošna medicina)**
- 1 na višji šoli za socialne delavce**
- 1 na višji gospodinjski šoli v Grobljah**
- 13 na višji pedagoški šoli — naslednjih skupin:**
  - 1 slovenščina-nemščina, 1 slovenščina-srbohrvaščina,**
  - 1 angleščina-nemščina, 1 biologija-kemija, 2 matematika-fizika, 2 telesna vzgoja, 1 glasbeni pouk, 1 likovna vzgoja**
- 1 na šoli za sanitarne tehnike**
- 2 na srednji medicinski šoli**
- 1 na srednji farmacevtski šoli**
- 2 na srednji vzgojiteljski šoli**
- 15 na učiteljski**

Prošnje vložite v 15 dneh po objavi razpisa. K prošnji priložite zadnje šolsko spričevalo, potrdilo o premoženjskem stanju, življenjepis in mnenje krajevne organizacije SZDL. Prednost imajo dijaki in študenti višjih letnikov.

Obrtno-komunalna zbornica za okraj Murska Sobota obvešča

vse ZASEBNE OBRITNIKE, ki imajo zaposleno TUJO DELOVNO SILO, da bodo na podlagi spremembe kolektivnih pogodb sklepane nove delovne pogodbe in sicer:

- v sredo, dne 28. junija 1961 ob 9. uri za obm. občine Lendava v Lendavi na Občinskem ljudskem odboru;**
- v četrtek, dne 29. junija 1961 ob 8. uri za obm. občine G. Radgona v G. Radgoni na obč. ljudskem odboru;**
- v petek, dne 30. junija 1961 ob 10. uri za obm. občine Ljutomer v Ljutomeru na občinskem sindikal. svetu;**
- v soboto, dne 1. julija 1961 ob 7. uri za območje občine Beltinci in Petrovci-Šalovci v M. Soboti na obrtno-komunalni zbornici;**
- v sredo, dne 5. julija 1961 ob 7. uri za območje občine M. Sobota v M. Soboti na obrtno komunal. zbornici.**

Pozivamo vse zasebne obrtnike, ki zaposlujejo tujo delovno silo, da ob določenem dnevu in času pridejo skupaj s svojimi zaposlenimi delavci na odrejen kraj. Pri sklepanju pogodb je treba predložiti delovne knjižice zaposlenih. Opozorjamo, da se bo zoper vse tiste, ki tega obvestila ne bodo upoštevali, stavljal predlog za uvedbo upravno-kazenskega postopka v smislu določil Zakona o delovnih razmerjih.

INSPEKCIJA PARNIH KOTLOV LJUBLJANA

obvešča

lastnike parnih kotlov, da bo izvršil inšpektor v dneh od 5.—8. julija t. l.

notranje preglede in vodne pritiske.

Koristniki bodo v teh dneh prejeli obvestilo, za kakšen pregled naj kotel pripravijo. Kotli morajo biti temeljito očiščeni. V kolikor letos kotli ne bodo obratovali, je treba nemudoma vrniti certifikat na naslov: Inšpekcija parnih kotlov — Ljubljana. O-664

Svet Zavoda za zaposlovanje delavcev v Murski Soboti razpisuje naslednje štipendije:

- 1 za filozofsko fakulteto — psihološki oddelek**
- 1 za ekonomsko fakulteto**

Prošnje z življenjepisom pošljite Zavodu za zaposlovanje delavcev v M. Soboti do 15. julija 1961. Prednost imajo otroci padlih borcev.

VOZLIŠČE NARODOV V LENDAVI 7 USPAVALNIH TABLET

P. R. LANG

Po podatkih nedavnega popisa je v lendavski občini 20.500 prebivalcev osemnajstih narodnosti. Največ je seveda Slovencev in sicer nad 11.000, 8.800 je prebivalcev madžarske narodnosti, precej je tudi Hrvatov, nekaj Srbov, Crnogorcev, Makedoncev in Siptarjev. Mnogo je tudi Ciganov. Med ostalimi narodnostmi so zastopani Spanci, Bolgari, Če-

di, da je bil pred časom v tem podjetju več ali manj poslovnih jezik hrvatski. Omeniti pa je treba, da vlada navzlic vozlišču narodov, kakršno je v Lendavi, izredno sožitje med pripadniki posameznih narodnosti v šolah, kolektivih in v mestu.

Naš sodelavec se je ustavil pri Bolgaru Hristu Stojevu. Ta je po poklicu vrtnar in je zelo delaven. Ves dan dela na svojih nivičkah ter s svojo proizvodnjo uspešno konkurira zasebnemu sektorju na

živilskem trgu. V Lendavi je prispejal na svoji poti s trebuhom za kruhom iz Bolgarije preko Čakovca in M. Sobote. V Lendavi je zadovoljen, došol pa je dva heerki. Prva je učiteljica, druga pa medicinska sestra. Sam je nepismen. Pisma obeh heerki mu morajo prebrati sosedje.

Na križpotju vozlišča narodov v Lendavi se je naš sodelavec razgovarjal tudi s Spancem, bivšim udeležencem revolucije. Ime mu je Juan Munjos Solar, dela pa kot kvalificirani kmetovinar v strojnih delavnicah Proizvodnje nafte. Poročen je z Genovefo Kohek iz Crensovec, s katero se je seznanil

med obema vojnoma v Franciji. To je bilo leta 1939. Njega življenjska pot ni bila postлана z rožicami. Režim Petain-Laval ga je zapri v koncentracijsko taborišče. Pri Proizvodnji nafte dela od leta 1948, po prihodu v Jugoslavijo pa je nekaj časa delal v Pluoncih.

Število prebivalstva bi bilo v lendavski občini še višje, vendar mnogi pridobijo kvalifikacijo in odidejo tja, kjer je boljši zaslužek. Število otrok in mladine, ki obiskuje šole, je v občini nad 3200. -bjs

Bolgar Hristo Stojev pripoveduje našemu sodelavcu o svoji poti s trebuhom za kruhom.

hi, Poljaki, Italijani, Francozi, Rusi, Nemci. Med prebivalci občine so tudi 1 Grk in 2 Turka. Eden izmed obeh Turkov dobro obvlada madžarski jezik.

Vsemu temu se ne smemo čuditi, saj so se sprično razvoja Proizvodnje nafte preselile v Lendavo cele družine iz sosednje Hrvatske. Znano je tu-

PREGLED EVROPSKIH IZUMITELJEV

V Bruslju je bila pred nedavnim razstava evropskih izumov, odkritih v preteklem letu. Preko 850 izumiteljev in novatorjev je razstavilo preko 2000 svojih najnovejših izumov in patentov. Prikazani so bili najraznovrstnejši izumi, ki jih je moč opaziti zlasti v avtomobilski industriji, kmetijstvu, gospodinjstvu, v pisarnah, v oblačenju itd.

Med najzanimivejšimi izumi je bila ročna ura z miniaturnim fotografskim aparatom, s katerim je moč narediti 8 posnetkov. Film se lahko menja pri svetlobi, velikost fotografij pa je 6 x 6 mm. Novost za dijake je globus iz plastične mase, ki ga je moč napihniti, pozornost zaposlenih ljudi, ki nimajo časa za

čiščenje čevljev in loščenje s ščetkami in mehкими krpami, pa je pritegnila posebna goba iz plastične mase, s pomočjo katere je mogoče v 10 sekundah po čevlju razmazati posebno pasto na bazi lanolina,

ki se takoj posuši in sveti brez ščetkanja ali loščenja.

Pozornost knjižničarjev in šefov administracije pa so pritegnile premične lestve na kolesih, ki jih je moč upravljati sede in to z rokami.

DRAMA NA PROGI

Pri spuščeni zapornicah z ene in druge strani so stali ljudje in potrpežljivo čakali, da bi vlak, ki je prihajal iz titovveške strani, odšel mimo. Samo neka petdesetletna žena je bila nestrpna. Ni hotela počakati. Znašla se je na progi in s seboj vodila petletnega otroka. Ustrašila se je in padla na tračnice. Od spodnje strani je z veliko brzino prihajal motorni vlak. Ljudem je zastal dih, mnogi so si že zakrili oči, da bi ne videli nesreče.

Miličnik Dimitar Kostovski, ki je čakal pred zapornicami, pa ni

izgubil prisebnosti. Preskočil je zapornice, stekel na progo, sunil prestrašeno dete naprej s proge, hitro zgrabil ženo in jo odvedel proč. V trenutku, ko so njene noge bile na nastipu takoj poleg proge, je mimo s polno paro privozil motorni vlak.

Ljudje so obnemeli. Ko je motorni vlak odšel naprej, se je jasno videla proga z obeh strani. Zgledali so živega miličnika. S silo so dvignili zapornice in tekli k njemu. Miličnik se je znašel v ohlajenosti tujih ljudi, ki so se mu na različne načine zahvaljevali, da je zastavil svoje življenje, da reši dvoje ljudi.

Nato so se spomnili na ženo z otrokom, a je ni več bilo. Na mesto, da bi se prva zahvalila svojemu rešitelju, je brezglavo izgubila v majhnih stranskih ulicah Skopja. Njeno ime je ostalo neznano.

NEPREMOČLJIVA IN NEZGORLJIVA OBLEKA ZA TENIS

Kaj naj bi nosile letos igralkice tenisa, nam kaže prikazati Ise Buding, žena angleške teniske prvak Mikee Davisa. Oble-

ka je iz posebnega papirja. Ne prepušča vode, a tudi vname se ne. Po enkratni uporabi pa seveda ni za drugo kot za to, da jo odvrzemo. Njena cena je 240 dinarjev pri serijski izdelavi.

Naša slika kaže Ise Buding v tej obleki.

MED PRAVIMI PRIJATELJI

Znani francoski filmski in gledališki igralka Michel Simon je zapisal v svoji oporoki med drugim tudi to, da želi biti pokopan na pariškem pasjem pokopališču. Biti hoče namreč sigurn, da bo počival »med pravimi prijatelji«.

Prisostvoval lastnemu pogrebu

Kmet Djurica Todorović iz Vajeva je hotel živ videti generala z vsemi svečanostmi, ki bodo, ko bo njegov pogreb. Zelen je, da mu v njegovo hišo prinesejo krsto, da bo lahko s svojimi očmi videl vse obrede, ki bodo pri njegovem pogrebu.

S pripravi je pričel pred nekoliko leti. Tedaj je naročil spomenik svojim in samemu sebi. Ureditve spomenika in družinske grobnice ga je stala pol milijona dinarjev. Pred dvema mesecema je pri mizarju naročil mrtvaško krsto za sebe. A to ne navadno, ki jih ima mojster v velikem šte-

vilu na razpolago. To je krsta iz hrastovine, ki jo je kupil že 30 let na podstrešju. Tako je mizar Brane Milosavljević vzel menda prvi in zadnjič v življenju mero za krsto živemu človeku.

Ko je prejšnjo nedeljo mizar končal svoje delo, je Djurica sklenil, da to svečano proslavi. Povabil je prijatelje in sorodnike na generalno vajo. To je bilo veliko slavlje, kjer so gostje sedeli pri tih nizkih mizicah. Ko je krsta prispela v vas, je prišel iz hiše »pokojnik« svečano oblečen in vesel. Dvignil je krsto in jo s svojimi prijatelji odnesel do družin-

ske grobnice na bližnji njivi. Položil je poleg spomenika in se slikal z njo in v njej. Vsem je pokazal, kako se bo družina jokala, ko bo zares mrtev.

Nato so v hiši začeli rajati in se zabavati. Tako se je vesel pogreb končal, a Djurica je povabil vse, da bi ga še obiskali. Ker je generalna vaja pokazala, da glavni igralec še ni popolnoma pripravljen, je »premiera« odložena. Na koncu so mu vsi prijatelji in znanci zeleli, naj bi mu postala krsta preozka, da bi moral naročiti novo.

DROBNE ZANIMIVOSTI

KOČA PROTE MATIJE NENADOVIČA

V Lisem polju, poleg »protinoga mlina na vodo« na Kolubari, je stara lesena kočica, ki se razlikuje od drugih hiš v vasi. Po starem izročilu je ta lesena hiša v času prve srbske vstaje pripadala proti Matiji Nenadoviću, skupaj s starim mlinom na vodo na Kolubari, ki tudi danes nosi protino ime.

PRESEKALA MIZO, DA BI JO RAZDELILA

Dva brata iz G. Milanovca sta živela v skupnem gospodinjstvu. Pred kratkim pa sta sklenila, da bo živel vsak zase in da si vse razdelita na dvoje. Ko sta začela deliti, je bila delitev bratska, dokler nista zadelo ob mizo, ki je bila dolga 2 m. Miza pa je povzročila med njima strahovit prepir. Nato sta sklenila »mizo« in »bratsko«, da bosta mizo presekala na dvoje. Dve nogi si je vzela eden, dve nogi pa drugi brat.

NAJSTAREJSI RIMSKI SPOMENIK V HERCEGOVINI

Najstarejši rimski spomenik v Hercegovini je blizu Čapljine. Postavljen so ga imperatorju Avgustu in je iz 53. leta po našem štetju. Spomenik sta postavila nekva trgovca. Napis ima: »Gaj imperatorju Avgustu, sinu velikega Cesarja, ker ni dovolil, da se Sicilija odcepi od imperija.«

Mnogi prebivalci tega kraja niti ne vedo, da je na njihovem območju ta spomenik, ki nanj nihče ne pazi in je izpostavljen vsem vremenskim nepravilnostim.

CVETNI VRT PO VRHOM PLANINE RUDNIK

Neka skupina turistov iz Beograda je med plezanjem na najvišji vrh Rudnika odkrila prekrasen vrtiček, poln najrazličnejšega cvetja pod samim vrhom planine. V njem je bila tudi klopa za počitek. Vrtiček je uredila nekja trgovca. Napis ima: »Gaj imperatorju Avgustu, sinu velikega Cesarja, ker ni dovolil, da se Sicilija odcepi od imperija.«

MALI AKROBAT NA HODULJAH

Na občinskem tekmovanju v športnih disciplinah, ki je bilo v Arilju, je vzbudil pozornost neki deček, ki je silno hitro hodil na hoduljah, visokih okrog 2 in pol metra. To je Veselin Kovačević, učenec 6. razreda osnovne šole iz vasi Cerovec. Ta izredno živahen deček prehodi na hoduljah pot od svoje vasi do Arilja, okoli 3 km, hitreje od najhitrejšega pešca brez odmorov. Ko se povzpne na svoje hodulje, vozijo med njegovimi »nogami« jahači in kolezarji. Nedavno je hotel spustiti med nogami malega »Fiča«, pa mu odraščali niso dovolili.

go, dokler mu gospodar ne zapove kaj drugega. Zanimivo je, da ni tega konja nihče učil cirkuških veščin, vendar jih on silno spretno izvaja.

NENAVADNA TOVARNA

Neki delavec iz Bačke Palanke je z ženo kupil pred dvema letoma enoletno prašičko, z željo, da se malo pozabavata v prostem času in ne zaradi materialne koristi. Toda ta njuna zabava jima je prinesla celo premoženje. Prvič jima je prašička povrgla 18 prašičkov, drugič 20 in tretjič 21 prašičkov. Večino prašičev so odkupile kmetijske organizacije v Bački Palanki za plemo. Dostaj jima je ta mala »tovarna«, kakor lastnika imenujeta svojo prašičko, prinesla čez 600.000 dinarjev.

PIRANSKI RIBIČI - AKROBATI

Piranski ribič mora biti poleg dobrega mornarja tudi akrobat. Mnoge ribiške ladje so še opremljene po starem, zato se od posadke zahteva izredna spretnost. Da se razpnejo jadra, se je treba povzpeti na vrh jambora. To delo je enostavno v pristanišču. Ko pa je ladja na širokem morju, je potreben zares akrobat, da razpne jadra med pihanjem močnega vetra in pri stalnem tresenju.

ZANE GREY

MANUEL V PERUJSKIH PRAGOZDOVIH

Riše ZINAUER

1.

V pisani množici zbiralcev kavčuka, ki se je v Iquitosu na perujski meji gnetla na ladjo »Amazonko«, je vzbujal splošno pozornost Spanec Manuel. Sumničeli so ga, da je lovec na sužnje. Valdez, kapitan »Amazonke«, mu je zategadelj hotel preprečiti vkrcanje. Med njim in Manuelom je prišlo do ostrega besednega dvoboja. »Nihče mi ne more dokazati, da se odpravljam lovit sužnje,« je nazadnje dejal Manuel. »Razen tega je moj potni list docela v redu.« To je bilo res in tako je tudi Manuel ostal na krovu.

2.

»Amazonka« je krenila iz pristanišča in zavila navzgor po veletoku. Zvečer je nudil ladijski »salon«, majhna, slabo razsvetljena luknja tik za strojnico, kaj pestro sliko. Pod medlo brlečo, trepetajočo lučjo so sedeli potniki, zaviti v gost oblak tobakovskega dima. Hrupno so se pogovarjali, pili in kadili. Nekateri pa so posedli okrog igralne mize. Med igralci je bil tudi širokopleč, belopoltn in svetlolas človek, še najbolj podoben kakemu Angležu. V igri ni imel sreče. Venomer je izgubljal, toda zdelo se je, da njegova denarnica nima dna.

3.

Kolo sreče pa se je nenadoma obrnilo. Tujec je začel dobivati in je odslej dobil vsako igro. Soigralci so se razburili in obmetavali srečnega igralca s pretečimi pogledi. Nenadoma se je z njegovim hrbtom zabliskal nož. Prav gotovo bi prišlo do umora, če bi močna Manuelova roka ne prestregla sunka. Napadalec pa je naslednji hip odrčal skozi vrata »salona«. Vse se je odigralo z bliskovito naglico. Med potniki pa je zavladala grobna tišina.